

Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi tərəfindən 2021-ci ildə görülmüş işlərə dair

HESABAT

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin inkişaf strategiyasını uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin məqsədyönlü və uzaqgörən siyasəti nəticəsində ölkə iqtisadiyyatının mühüm tərkib hissəsi kimi yanacaq-energetika sektoru sürətlə inkişaf edərək iqtisadiyyatın davamlı artımına, əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinə, ümumilikdə ölkəmizin tərəqqisinə xidmət edən mühüm fəaliyyət sahəsinə çevrilmişdir. Energetika sahəsində müasir infrastrukturun yaradılması, yeni texnologiyaların tətbiqi, enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində son illər ərzində həyata keçirilən tədbirlər hesabat dövründə də davam etdirilmişdir.

2021-ci ildə Energetika Nazirliyi yanacaq-energetika sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisələrlə birlikdə aşağıdakı istiqamətlər üzrə tədbirlər həyata keçirmişdir.

Elektroenergetika sahəsi üzrə¹

Elektroenergetika sisteminin texniki-iqtisadi göstəriciləri

2021-ci ildə respublikada ümumi elektrik enerjisi istehsalı 27 855,7 mln. kVt·st olmuş və 2020-ci illə (25 811,2 mln. kVt·st) müqayisədə 2 044,5 mln. kVt·st (7,9%) artmışdır.

2021-ci ildə respublikada ümumi elektrik enerjisinin istehlakı 23 435,6 mln. kVt·st olmuş və 2020-ci illə (21 969,9 mln. kVt·st) müqayisədə 1465,7 mln. kVt·st (6,7%) artmışdır.

2021-ci ildə elektrik enerjisinin istehsalı İES-lərdə 26 238,5 mln. kVt·st, SES-lərdə 1277,3 mln. kVt·st, digər mənbələr üzrə isə cəmi 339,9 mln. kVt·st, o cümlədən, KES-lərdə 91,5 mln. kVt·st, GES-lərdə 55,2 mln. kVt·st, bio ES-lərdə 193,2 mln. kVt·st olmuşdur.

2021-ci ildə elektrik enerjisinin istehsalı "Azərenerji" ASC üzrə 25 037,8 mln. kVt·st (İES-lərdə 23 904,9 mln. kVt·st, SES-lərdə 1132,9 mln. kVt·st), Naxçıvan MR Dövlət Energetika Xidməti üzrə 451,0 mln. kVt·st (İES-lərdə 269,5 mln. kVt·st, SES-lərdə 130,3 mln. kVt·st, Günəş ES-də 51,2 mln. kVt·st), "Azərişiq" ASC üzrə külək elektrik stansiyalarında 66,1 mln. kVt·st, müstəqil elektrik stansiyaları üzrə 2300,8 mln. kVt·st təşkil etmişdir.

2021-ci il ərzində elektrik enerjisinin ixracı 1673,4 mln. kVt·st olmaqla, 2020-ci illə (1150,7 mln. kVt·st) müqayisədə 522,7 mln. kVt·st, idxalı isə 151,6 mln. kVt·st olmaqla, 2020-ci illə (136,5 mln. kVt·st) müqayisədə 15,1 mln. kVt·st artmışdır. Belə ki, ixrac olunan 1673,3 mln. kVt·st elektrik enerjisinin 257,5 mln. kVt·st İranın, 720,6 mln. kVt·st Türkiyənin, 95,2 mln. kVt·st Rusiyanın, 600,1 mln. kVt·st Gürcüstanın payına düşür. İdxal olunan 151,6 mln. kVt·st elektrik enerjisinin 31,9 mln. kVt·st İranın, 95,1 mln. kVt·st Rusiyanın, 24,6 mln. kVt·st Gürcüstanın payına düşmüşdür.

"Azərenerji" ASC və Naxçıvan MR Dövlət Energetika Xidmətinə məxsus İstilik Elektrik Stansiyalarında elektrik enerjisinin istehsalına 5223,5 mln. m³ təbii qaz sərf edilmişdir.

¹ Göstəricilər operativ məlumatlara əsasən tərtib edilmişdir

2021-ci il ərzində 1 kVt·st elektrik enerjisinin buraxılışına yanacaqın xüsusi sərfi 2020-ci illə müqayisədə 264,1 q/kVt·st-dan 259,8 q/kVt·st-a qədər (4,3 q/kVt·st) azalmışdır ki, bu da 101,5 min ton şərti yanacaqə qənaət deməkdir.

“Azərenerji” ASC üzrə:

2021-ci il ərzində “Azərbaycan” İES, “Cənub” ES, “Sumqayıt” ES, “Şimal” ES, “Bakı” İEM-də cari təmir işləri aparılmış, texniki baxışlar keçirilmiş, əsas və köməkçi avadanlıqlarda əmələ gəlmiş qüsurlar aradan qaldırılmışdır.

“Azərbaycan” İES-in 1, 2, 4 və 8 sayılı (uzadılmış) enerji bloklarında orta təmir, stansiyanın digər enerji bloklarında cari təmir işləri aparılmışdır.

“Şimal-1” ES-in enerji blokunda nomenklatur iş həcmi üzrə əsaslı təmir işləri aparılmışdır. Görülmüş işlər nəticəsində “Şimal-1” ES-də 20 MVt yük bərpa edilmişdir. “Sumqayıt” ES-də “Siemens” şirkətinin mütəxəssisləri tərəfindən nomenklatur iş həcmi üzrə əsaslı təmir işləri aparılmışdır. Təmindən sonra 20 MVt yük bərpa olunmuşdur. Sahil nasosxanasında estakadanın tikintisi ilə əlaqədar tikinti-quraşdırma işləri yekunlaşmışdır. 2021-ci il 3 sentyabr tarixində “Sumqayıt” ES-in yeni estakada nasos stansiyasının açılışı olmuşdur.

“Bakı” İEM-də 1 sayılı qaz-turbin qurğusunda “B” təftişi (əsaslı təmir) aparılmışdır. Nomenklatur iş həcmi üzrə aparılan təmir zamanı aşkarlanmış qüsurlar aradan qaldırılmışdır.

Bakı, Xaçmaz, Astara, Lerik, Şəki, Səngəçal, Şahdağ modul elektrik stansiyalarının aqreqatlarında işləmə saatlarına uyğun olaraq reqlament üzrə texniki qulluq işləri, elektrik avadanlıqlarında qrafikə uyğun cari təmir işləri aparılmış, aşkarlanmış qüsurlar aradan qaldırılmışdır.

“Mingəçevir”, “Şəmkir”, “Yenikənd”, Varvara, Şəmkirçay, Füzuli, Taxtaköprü SES-in və KSES-lərin əsas və köməkçi avadanlıqlarında reqlament üzrə cari təmir işləri aparılmışdır, aşkar olunmuş qüsurlar aradan qaldırılmışdır.

Gücü 0,3 MVt olan “Astara-1”, ümumi gücü 3,6 MVt olan “Oğuz-1,2,3” KSES-lərin tikintisi üzrə işlər yekunlaşmış və stansiyalar balansə qəbul edilmişdir.

Bakı və Abşeronun elektrik enerjisi ilə təchizatının dayanıqlığını və etibarlılığını maksimum səviyyəyə çatdırmaq məqsədilə gücü 385 MVt olan “Qobu” ES-in tikintisi başa çatmışdır. Stansiya 2021-ci il 24 avqust tarixindən test rejimində dispetçer qrafikinə uyğun olaraq fəaliyyət göstərir. Eləcə də, “Qobu” ES-in enerjisistemə inteqrasiyası çərçivəsində 1000 MVt yükötürmə gücü olan 330/220/110 kV-luq “Qobu” yarımstansiyasının tikintisi başa çatmış və yarımstansiya yeni çəkilmiş 2 ədəd 330 kV-luq elektrik verilişi xətləri ilə enerjisistemə qoşulmuşdur.

“Azərenerji” ASC tərəfindən Araz çayı üzərində 100 MVt gücündə “Xudafərin” və 40 MVt gücündə “Qız Qalası” hidroqovşaqları və su elektrik stansiyalarının tikintisi istiqamətində tədbirlər həyata keçirilir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 28 dekabr tarixli 2366 nömrəli Sərəncamına uyğun olaraq Bakı şəhəri, Abşeron rayonu Pirəküşkül qəsəbəsində və Xızı rayonunda ümumi qoyuluş gücü 240 MVt olan “Xızı-Abşeron” Külək Elektrik Stansiyasının tikintisi layihəsi üzrə hazırlıq işləri davam etdirilmişdir. KES-in ötürücü şəbəkəyə qoşulması üçün 330 kV qabaritində hər birinin uzunluğu 30 km olan 220 kV-luq “Qobu YS - Pirəküşkül KES”, “Pirəküşkül KES - Xızı KES” və uzunluğu 20 km olan “Xızı KES - Yaşma YS” hava elektrik verilişi xətlərinin (HEVX) trassası müəyyən edilmiş, yerquruluşu planları hazırlanmış və təsdiq edilmişdir. Yerquruluşu planları əsasında layihə-smeta sənədləri hazırlanıb, aidiyyəti qurumlardan ekspertizadan keçirilmişdir. Hava xətləri dayaqlarının yeri və tipi müəyyən edilərək, dayaqların

yerləşdiyi torpaq sahələri hesablanmışdır. Dayaqların yerləşəcəyi torpaq sahələri kənd təsərrüfatı təyinatlı olduğu üçün onların kateqoriyalarının dəyişdirilərək "Azərenerji" ASC-nin daimi istifadəsinə verilməsi məqsədilə Nazirlər Kabinetinə müraciət edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 aprel tarixli 2561 nömrəli Sərəncamına uyğun olaraq Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu Ələt qəsəbəsində qoyuluş gücü 230 MVt olan günəş elektrik stansiyasının (GES) tikintisi layihəsi üzrə hazırlıq işləri aparılmışdır. GES-in ötürücü şəbəkəyə qoşulması üçün uzunluğu 55 km olan 330 kV-luq "Cənub ES-Ələt GES" hava elektrik xəttinin trassası müəyyən edilmiş, yerquruluşu planı hazırlanmış və təsdiq edilmişdir. Yerquruluşu planları əsasında layihə-smeta sənədləri hazırlanmış, aidiyyəti qurumlardan ekspertizadan keçirilmişdir. Hava xəttinin dayaqlarının yeri və tipi müəyyən edilərək, dayaqların yerləşdiyi torpaq sahələri hesablanmışdır. Dayaqların yerləşəcəyi torpaq sahələri kənd təsərrüfatı təyinatlı olduğu üçün onların kateqoriyalarının dəyişdirilərək "Azərenerji" ASC-nin daimi istifadəsinə verilməsi məqsədilə Nazirlər Kabinetinə müraciət edilmişdir.

"Reabilitasiya" proqramı çərçivəsində 500 kV-luq "Abşeron", 330 kV-luq "Yaşma", 220 kV-luq "Xırdalan", "Hövsan", "Nizami", 110 kV-luq "Binəqədi", "Suraxanı", "Ağcabədi", "Şükürbəyli", "Ceyranbatan", "Şamaxı", "Sumqayıt-2", "Goradil", "Ələt", "Gəncə-1", "Quba", "Sabirabad" və "Şəhər" yarımstansiyalarında yenidənqurma işləri aparılmışdır.

İl ərzində 3x250 MVA gücündə 220/110/10 kV-luq "Xırdalan" yarımstansiyası, 2x250+1x200 MVA gücündə 220/110/10 kV-luq "Hövsan" yarımstansiyası və 2x63 MVA gücündə 110/35/6 kV-luq "Maştağa" yarımstansiyası, 4x63 MVA gücündə 110/35/6 kV-luq "Binəqədi" yarımstansiyası, 1x800+2x400 MVA gücündə 500/330/220/10 kV "Abşeron" yarımstansiyası, 2x63 MVA gücündə 110/35/6 kV-luq "Suraxanı" yarımstansiyası yenidənqurmada sonra istifadəyə verilmişdir.

"Azərişiq" ASC üzrə:

Respublika ərazisində istehlakçıların keyfiyyətli, dayanıqlı və fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi üçün 2021-ci ildə "Azərişiq" ASC tərəfindən müvafiq işlər yerinə yetirilmişdir.

Pirallahı rayonunun elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması, elektrik enerjisinə artan tələbatın ödənilməsi üçün 110/35/6 kV-luq 2x40 MVA gücündə "Pirallahı" yarımstansiyası inşa edilmişdir. Regionlarda elektrik təchizatının dayanıqlığının və etibarlılığının artırılması məqsədilə Şamaxı rayonunda 35/10 kV-luq 2x10 MVA gücündə "Meysəri", 35/10 kV-luq 2x6,3 MVA gücündə "Çuxuryurd-2", 35/10 kV-luq 6,3+2,5 MVA gücündə "Muğanlı", İsmayilli rayonunda 35/10 kV-luq 2x6,3 MVA gücündə "Basqal", Qusar rayonunda 35/10 kV-luq 4 MVA gücündə "Şirvanlı", Siyəzən rayonunda 35/10 kV-luq 1,6 MVA gücündə "Dağquşçu", Daşkəsən rayonunda 110/35/6 kV-luq 10 MVA gücündə "Əhmədli", Ağsu rayonunda 35/10 kV-luq 4 MVA gücündə "Ağabəyli", Abşeron rayonunda 35/6 kV-luq 10 MVA gücündə 143 sayılı yarımstansiyaları inşa edilmişdir.

Hacıqabul rayonundakı 110/35/10 kV-luq 2x50 MVA gücündə "Qarasu", Bakı şəhərindəki 110/35/10 kV-luq 2x40 MVA gücündə "Buzovna-1" yarımstansiyalarının, Şamaxı şəhərindəki "Azərişiq" ASC-nin Şimal-Qərb Regional SCADA İdarəetmə Mərkəzinin istifadəyə verilməsi, Zəngilan rayonundakı 35 kV-luq rəqəmsal yarımstansiyanın, Füzuli şəhərindəki rəqəmsal yarımstansiya və idarəetmə mərkəzinin, Hadrut qəsəbəsindəki 35 kV-luq qovşaq yarımstansiyasının təməlqoyma tədbirləri həyata keçirilmişdir.

Hesabat dövründə elektrik enerjisi verilişinin keyfiyyətinin yüksədilməsi, şəbəkələrdə enerji itkilərinin azaldılması üçün Bakı şəhərində və regionlarda 287 ədəd komplekt transformator məntəqəsi quraşdırılmışdır.

Hesabat ili ərzində ümumilikdə 201 003 ədəd olmaqla əhali istehlakçılara aid 172 602 ədəd, qeyri-əhali istehlakçılara aid 28 401 ədəd uçot dəstləri bərpa olunmuşdur. Görülmüş işlər nəticəsində istehlakçılara satılan faydalı elektrik enerjisinin həcmi 18 mlrd. kVt·st olmuş, ümumi yığım səviyyəsi 96,5%-ə çatdırılmışdır.

“ASAN xidmət” və “ASAN Kommunal” mərkəzləri vasitəsilə istehlakçılara 17 növ xidmət göstərilməkdədir. Kommunal sahədə ilk dəfə olaraq “Azərişiq” ASC-də “3D mobil elektron xəritə” sisteminin qurulmasına başlanılmışdır ki, bu, sistem vasitəsilə xəritədə ərazinin infrastrukturunu 3D görünüş şəklində yaradaraq yarımstansiyalar, transformator məntəqələri və elektrik xətləri barədə informasiyanın əldə edilməsinə, qəza şəraitində paylayıcı elektrik şəbəkələrinin məsafədən idarə olunmasına imkan verəcəkdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Xidməti üzrə:

2021-ci il ərzində Naxçıvan MR Dövlət Energetika Xidməti tərəfindən elektrik stansiyalarında, yüksək və alçaq gərginlikli elektrik verilişi xətlərində, müxtəlif gərginlikli transformator yarımstansiyalarında qrafik əsasında əsaslı və cari təmir işləri aparılmış, tələbatçıların elektrik enerjisi ilə təchizatının yaxşılaşdırılması, yaşayış sahələrinin, məktəblərin, sosial obyektlərin, hərbi hissələrin, nasos yarımstansiyaları və artezian quyularının elektrik təchizatı üçün yeni transformator yarımstansiyalarının qoyulması, müxtəlif gərginlikli elektrik verilişi xətlərinin çəkilməsi, Naxçıvan şəhərində və rayon mərkəzlərində mövcud hava elektrik verilişi xətlərinin kabel xətləri ilə əvəz edilməsi sahəsində kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi işləri davam etdirilmişdir.

Ordubad rayonu ərazisində Araz çayı üzərində derivasiya tipli 36 MVt gücündə Ordubad SES-in və gücü 15,6 MVt olacaq Tivi SES-in tikinti-quraşdırma işləri davam etdirilir, eyni zamanda Ordubad rayonunda gələcəkdə külək turbinlərinin istismarının texniki-iqtisadi əsaslandırılması üçün ölçü qurğuları quraşdırılmış və lazımi ölçmə işləri, həmçinin Culfa rayonunda yeni külək turbinlərinin quraşdırılması üçün ərazinin seçilməsi və stansiyanın layihələndirməsi işləri aparılır.

Culfa rayonu ərazisində ilkin layihə gücü 1,1 MVt olan Külək-Günəş Hibrid Elektrik Stansiyası istismara verilərək şəbəkəyə qoşulmuşdur.

Şərur rayonunda ilkin layihə gücü 5 MVt olan yeni GES istismara verilərək şəbəkəyə qoşulmuş, eyni zamanda həmin ərazidə gücü 3 MVt olacaq yeni GES-in tikinti-quraşdırma işlərinə başlanılmışdır.

2021-ci ildə muxtar respublikanın şəhər və kəndlərində 284 ədəd 10/0,4 kV-luq transformator yarımstansiyalarında təmir işləri aparılmış, 25 ədəd 10/0,4 kV-luq transformator yarımstansiyası quraşdırılmış, 87,9 km uzunluğunda 35, 10 və 0,4 kV-luq yeni elektrik verilişi xətləri çəkilmiş, 238,9 km uzunluğunda 10 və 0,4 kV elektrik verilişi xətlərində təmir işləri aparılmış, 20,8 km uzunluğunda 35 kV və aşağı gərginlikli hava elektrik verilişi xətləri yeraltı kabel xətləri ilə əvəz edilmişdir.

Naxçıvan MR üzrə quraşdırılan bütün növ elektrik sayğaclarının sayı 01.01.2022-ci il tarixinə 97200 ədəd olmuşdur.

“Azəristiliktəchizat” ASC üzrə:

“Azəristiliktəchizat” ASC-nin 2021-ci il üçün təsdiq edilmiş istehsal və maliyyə təsərrüfat planlarına uyğun olaraq istilik təchizatı obyektlərinin, o cümlədən mövcud qazanxana, istilik şəbəkələri, nəzarət ölçü cihazları və avtomatika, qaz, elektrik,

nəqliyyat təsərrüfatları və digər istehsal təyinatlı avadanlıqların 2021-2022-ci illərin istilik mövsümünə hazırlığı ilə bağlı aşağıdakı işlər görülmüşdür:

- 981,8 km istilik kəmərləri yuyulmuş və hidravliki təzyiqa yoxlanmış, 10,5 km müxtəlif diametrli məhəllədaxili və magistral istilik xətləri əsaslı təmir olunmuş, 830 ədəd müxtəlif diametrli dirsek dəyişdirilmişdir;
- 5946,3 m² istilik şəbəkələrinin istilik örtük qatı təmir edilmiş və hidroizolyasiya olunmuşdur;
- 1961 ədəd istilik kameraları təmizlənmiş, gedən və qayıdan xətlərdə 16 ədəd su sərfölçən həlqələr təftiş və təmir olunmuş, 2943 ədəd çirkütan təmizlənmişdir;
- 884 qazan cari, 41 qazan əsaslı təmir olunmuş, qazanxanada yerüstü və yeraltı tüstü yolları təftiş və təmir olunmuşdur;
- 536 ədəd qazanxanada və 88 ədəd istilik məntəqəsində elektrik avadanlıqları təftiş və təmir olunmuşdur;
- 2834 ədəd mühərrik yoxlanılmış, 1396 ədəd mühərrik əsaslı və cari təmir olunmuşdur;
- 1091,7 m² istilik kəmərlərində izolyasiya örtüklərinin sökülmüş hissələri bərpa edilmişdir.

Hesabat dövründə 1 507 097 Qkal istilik enerjisi istehsal edilmişdir ki, bu da ötən illə müqayisədə 19311 Qkal və ya 1.3% azdır. Topdansatış qaydası ilə "Azərenerji" ASC-nin İstilik Elektrik Mərkəzindən 132 722 Qkal istilik alınmışdır ki, bu da ötən illə müqayisədə 20740 Qkal və ya 13.5% çoxdur.

İstilik enerjisinin 99,8%-i qaz yanacağı ilə, 0,2%-i mazut və soba yanacağı istifadə edilməklə istehsal edilmişdir.

İstilik itkiləri 11% təşkil etmişdir ki, bu da əvvəlki illə müqayisədə 1,1% azdır.

2021-ci ilin dekabr ayında 365 807 Qkal istilik enerjisi istehsal edilmişdir ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 50 105 Qkal və yaxud 15.9% çoxdur.

Qazın xüsusi sərfiyyatı əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 0,1% artaraq 140.5 m³/Qkal təşkil etmişdir.

Elektroenergetika sahəsinə özəl investisiyaların cəlb edilməsi üzrə:

22 fevral 2021-ci il tarixində Energetika Nazirliyi və BP arasında "İri miqyasda karbonsuzlaşdırılmış və inteqrasiya edilmiş enerji və nəqliyyat sistemləri, o cümlədən Azərbaycanın regionlarında və şəhərlərində bərpa olunan enerji layihələri üçün tələb olunan potensialın və şəraitin qiymətləndirilməsi üzrə əməkdaşlıq məqsədilə Anlaşma Memorandumu" imzalanmışdır. Eyni zamanda işğaldan azad edilmiş ərazilərdə "Yaşıl Enerji Zonası" yaradılmasına dair ölkə Prezidentinin müvafiq tapşırığına uyğun olaraq, BP şirkəti ilə 3 iyun 2021-ci il tarixində Zəngilan/Cəbrayıl ərazisində 240 MVt gücündə GES-in tikintisi layihəsinin qiymətləndirilməsi və həyata keçirilməsi fəaliyyəti üzrə əməkdaşlığa dair "İcra Müqaviləsi" imzalanmış və bu sahədə işlər davam etdirilir. Bununla əlaqədar olaraq, müvafiq ərazidə GES-in tikilməsi və ölkə şəbəkəsinə inteqrasiya olunması ilə bağlı investisiyaların təşviqi üçün güzəşt alətinin tətbiqi məsələləri aidiyyəti dövlət qurumları ilə müzakirə olunur. Hazırda qeyd edilmiş layihə üzrə torpaq sahəsinin müəyyənləşdirilməsi, topoqrafik tədqiqatlar, şəbəkəyə qoşulma imkanlarının öyrənilməsi, hidrometeoroloji təhlillər və ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi istiqamətində müvafiq işlər davam etdirilir.

Özəl investisiya hesabına tikilməsi nəzərdə tutulan 500 MVt ətrafında həmdövrəli qaz-turbin elektrik stansiyası layihəsi ilə əlaqədar olaraq İqtisadiyyat Nazirliyi və "Azərenerji" ASC ilə birlikdə müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Qurumların iştirakı ilə İşçi Qrupu yaradılmış, stansiyanın gücü və tikiləcəyi ərazi müəyyənləşdirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 30 iyul tarixli 2839 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"nün 1.49-cu bəndində göstərilmiş məbləğin azaldılan hissəsinin bölgüsünə əsasən Yaşma ərazisində qaz-turbin elektrik stansiyasının özəl investisiya hesabına tikintisi ilə bağlı hüquqi, texniki və maliyyə məsələləri üzrə məsləhətçi şirkətin cəlb edilməsinə vəsait ayrılmışdır. Göstərilən məsləhətçi şirkət olaraq "KPMG Azərbaycan" ilə 2021-ci il 20 oktyabr tarixində KP56L/56/2021 nömrəli müqavilə imzalanmış və Azərbaycan Respublikasının ərazisində 500 MVt ətrafında həmdövrəli qaz-turbin elektrik stansiyasının tikintisi üzrə əqdin hazırlanması və potensial investorun cəlb edilməsi istiqamətində müvafiq işlərə başlanılmışdır.

Məsləhətçi şirkətlə hal-hazırda yekun texniki tapşırığın hazırlanması ilə bağlı işlər davam etdirilir.

Hesabat dövrü ərzində bərpa olunan enerji mənbələrindən (BOEM) istifadə sahəsində pilot layihələrin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 5 dekabr tarixli 1673 nömrəli Sərəncamına uyğun olaraq Energetika Nazirliyi ilə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının "ACWA Power" və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkətləri arasında bərpa olunan enerji üzrə pilot layihələrin reallaşdırılmasına dair müqavilələrin icrası məqsədilə işlər davam etdirilmişdir. Belə ki, 30 dekabr 2020-ci il tarixində Energetika Nazirliyi, "Azərenerji" ASC və "ACWA Power" şirkəti arasında icrası nəzərdə tutulan 240 MVt KES layihəsi üzrə "İnvestisiya müqaviləsi", "Enerji alqı-satqı müqaviləsi" və "Ötürücü şəbəkəyə qoşulma müqaviləsi", 2021-ci il 6 aprel tarixində Energetika Nazirliyi və "Azərenerji" ASC ilə "Masdar" şirkəti arasında 230 MVt gücündə GES layihəsi üzrə "İnvestisiya müqaviləsi", "Enerji alqı-satqı müqaviləsi" və "Ötürücü şəbəkəyə qoşulma müqaviləsi" imzalanmışdır. "Qoyuluş gücü 240 MVt olan KES-in tikintisi ilə bağlı pilot layihənin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 28 dekabr tarixli 2366 nömrəli Sərəncamına və ona müvafiq Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 29 dekabr tarixli 721s nömrəli Sərəncamına əsasən Maliyyə Nazirliyi, Energetika Nazirliyi və "Azərenerji" ASC tərəfindən "İnvestisiya müqaviləsi"ndə və "Enerji alqı-satqı müqaviləsi"ndə nəzərdə tutulan öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün zəruri tədbirlər görülməsi ilə əlaqədar Maliyyə Nazirliyi tərəfindən hazırlanmış "Qoyuluş gücü 240 MVt olan KES-in tikintisi və fəaliyyəti ilə bağlı müəyyən məsələlərin tənzimlənməsinə dair Müqavilə" layihəsinə rəy və təkliflər təqdim edilmişdir.

Həmçinin qoyuluş gücü 230 MVt olan GES layihəsi üzrə imzalanmış İnvestisiya müqaviləsi üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsi ilə bağlı Maliyyə Nazirliyi, Energetika Nazirliyi, "Azərenerji" ASC və "Azərişiq" ASC arasında yaranan münasibətləri tənzimləyəcək müqavilə layihəsinə rəy və təkliflər Maliyyə Nazirliyinə təqdim olunmuşdur.

Əlavə olaraq hər iki pilot layihə üçün "Torpaq icarə müqaviləsi"nin, "Birbaşa razılaşma"ların və "Müstəqil mühəndis müqaviləsi"nin imzalanması ilə bağlı zəruri addımlar atılacaqdır. Eyni zamanda pilot layihələrin həyata keçirildiyi ərazilərdə zəruri xarici və daxili infrastrukturun təkmilləşdirilməsi, elektrik stansiyalarının "Enerji alqı-satqı müqaviləsi"ne və "Ötürücü şəbəkəyə qoşulma müqaviləsi"ne uyğun olaraq, nəzərdə tutulan vaxtda və parametrlərlə ötürücü şəbəkəyə qoşulması, həmçinin layihənin zamanında yerinə yetirilməsini təmin etmək üçün tələb olunan digər inzibati və texniki məsələlərin icrası istiqamətində müvafiq işlər həyata keçiriləcəkdir. Hər iki layihə üzrə şirkətlər tərəfindən yerində ölçü-müşahidə işləri aparılmış,

müəyyənləşdirilmiş ərazilərdə topoqrafiya işləri, mühəndis-geoloji tədqiqatlar, həmçinin ətraf və sosial mühitə təsirlərin qiymətləndirilməsi ilə bağlı tədqiqatlar başa çatdırılmışdır.

Elektroenergetika üzrə beynəlxalq əməkdaşlıq:

“Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İran İslam Respublikası Hökuməti arasında Araz çayı üzərində “Xudafərin” və “Qız qalası” hidroqovşaqlarının habelə su elektrik stansiyalarının tikintisinin davam etdirilməsi, istismarı, energetika və su ehtiyatlarından istifadə sahəsində əməkdaşlıq haqqında” Sazişin 2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrası məqsədilə işlər davam etdirilmişdir.

Azərbaycan və İran tərəfinin aidiyyəti qurumlarının iştirakı ilə “Xudafərin” və “Qız Qalası” hidroqovşaqlarının və SES-lərin istifadəsi, qorunması və saxlanması tədbirlərinin həyata keçirilməsi məqsədilə iclas keçirilmiş və müvafiq protokol imzalanmışdır. Protokola əsasən ərazidə sərhəd xətlərinin keçdiyi yerlər, koordinatlar qeyd edilərək tikinti ərazisi və birgə tikinti ərazisinə girişlə bağlı ümumi prinsiplər müəyyən edilmişdir. Eyni zamanda tikinti müddətində İran tərəfindən mühafizə edilən ərazilər Azərbaycan tərəfinə təhvil verilmişdir.

“Azərbaycan Respublikası Hökuməti və İran İslam Respublikası Hökuməti arasında “Ordubad” və “Marazad” su elektrik stansiyalarının tikintisi və istismarı haqqında Saziş”in 10-cu maddəsində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrası məqsədilə İran tərəfi ilə qarşılıqlı müzakirələr davam etdirilmişdir.

Asiya İnkişaf Bankının (AİB) Mərkəzi Asiya Regional İqtisadi Əməkdaşlıq (CAREC) Proqramının Enerji Sektorunun Əlaqələndirici Komitəsi çərçivəsində yaradılmış 6 İşçi qrupunun 3-də üzvlük, Enerji effektivliyi və enerji təchizatı strukturunun diversifikasiyası İşçi qrupunda isə həmsədr qismində iştirak təmin olunmuşdur. 2021-ci ilin 8 aprel və 11-13 oktyabr tarixlərində videokonfrans formatında keçirilən icaslarda, eləcə də 2021-ci ilin 2 dekabr tarixində ölkəmizin sədrliyi ilə keçirilən “Enerji effektivliyinə investisiya qoyuluşu” adlı Beynəlxalq Enerji Investisiya Forumunda iştirak təmin edilmişdir.

2021-ci ilin 7 - 8 iyun tarixlərində onlayn formatda “Merlər Razılaşması təşəbbüsü - Öhdəliklərdən həyata keçirilməyə doğru” adlı ölkəyə məxsus təlim seminarı keçirilmişdir. Təlimdə Merlər Razılaşmasına yeni qoşulan 7 bələdiyyənin (Şəki, Gəncə, Yevlax, Qazax, Şamaxı, Xaçmaz və Binəqədi) nümayəndələri, Energetika Nazirliyinin nümayəndələri, Avropa İttifaqının Azərbaycan üzrə Nümayəndəliyinin təmsilçisi, Beynəlxalq donor təşkilatlarının nümayəndələri (BMTİP, AİB, AYİB), “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin nümayəndəsi, Mingəçevir bələdiyyəsinin nümayəndələri və MR-Şərqi - II TY Layihəsinin komandası iştirak etmişdir.

Abşeron rayon Xırdalan Bələdiyyəsinin Avropa İttifaqının İqlim və Enerji üzrə Merlər Razılaşmasına qoşulmaya dair müraciəti ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Prezident Administrasiyasına məktub ünvanlanmışdır.

Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə:

AİB “Üzən günəş panelləri sisteminin inkişafına dair biliklərin mübadiləsi və texniki yardım dəstəyi” pilot layihəsi Böyükşor gölündə 100 kVt gücə malik olacaq fotovoltaiq sistemin quraşdırılmasını, habelə günəş qurğularının quraşdırılmasında özəl sektorun iştirakının təşviqi məqsədi ilə biznes modellərinin formalaşdırılmasını, təlimlər vasitəsi ilə milli potensialın gücləndirilməsini nəzərdə tutur.

Hesabat ili ərzində məsləhətçi şirkət tərəfindən ölkədə üzən günəş panellərinin inkişafı üzrə texniki-iqtisadi əsaslandırma (TİƏ) və Böyükşor gölündə 50 MVt gücündə üzən günəş stansiyası ilə bağlı TİƏ, habelə “Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə tarif

qiymətləndirmə hesabatı" və "Böyükşör gölündə üzən fotovoltaiq stansiyası layihəsinin genişləndirilməsi üçün biznes modellərin seçilməsinə dair hesabat" təqdim edilmişdir.

Hazırda üzən günəş panelləri avadanlıqlarının ölkəyə idxalı ilə bağlı işlər davam etdirilir. Layihənin icrasının 2023-cü ilin mart ayına qədər başa çatdırılması nəzərdə tutulur.

Ölkədə bərpa olunan enerji sahəsində yeni istehsal güclərinin yaradılması və sahəyə özəl, o cümlədən xarici investisiyaların cəlb edilməsi istiqamətində Energetika Nazirliyi Dünya Bankı Qrupuna daxil olan Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası ilə "Azərbaycanda dənizdə külək enerjisinin inkişafı üzrə Yol Xəritəsi"nin hazırlanması istiqamətində əməkdaşlıq edir. 2021-ci il 14 aprel tarixində "Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi və Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (İFC) arasında dənizdə külək enerjisindən istifadə sahəsində Əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu" imzalanmışdır və Yol Xəritəsinin hazırlanması layihəsi üzrə işlər davam etdirilir. 2021-ci il 24 dekabr tarixində məsləhətçi tərəfindən "Yol xəritəsinin yekun hesabatının" ilkin layihəsi nazirliyə təqdim olunmuşdur.

Avropa Yenidənqurma İnkişaf Bankının Azərbaycandakı fəaliyyətinin bir hissəsi kimi, Bank və Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi arasında imzalanmış Niyət Məktubu çərçivəsində həyata keçirilən "Azərbaycanda kiçikmiqyaslı bərpa olunan enerji layihələri üçün təmiz ölçü sistemi üzrə normativ çərçivənin tətbiqinin dəstəklənməsi" layihəsinin həyata keçirilməsinə başlanmışdır. Layihə hazırlanmaqda olan bərpa olunan enerji sahəsi üzrə qanunvericilik layihəsinə müvafiq olaraq Azərbaycanda kiçikmiqyaslı bərpa olunan enerji qurğularından istifadə üçün təmiz ölçü sisteminin layihələndirilməsində və tətbiqində Azərbaycanın səlahiyyətli orqanlarını dəstəkləmək məqsədi daşıyır. Layihə üzrə məsləhətçi olaraq "ECA" şirkəti seçilmişdir.

Hesabat ili ərzində layihənin texniki tapşırıqına uyğun olaraq məsləhətçi şirkət tərəfindən ilkin və aralıq hesabatlar təqdim edilmişdir.

2021-ci ildə Almaniya Enerji Agentliyi (DENA) ilə əməkdaşlıq çərçivəsində "Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi ilə DENA arasında Azərbaycanın seçilmiş ərazilərində bərpa olunan enerji texnologiyalarının tətbiqi ilə mərkəzləşdirilməmiş enerji təchizatının təşviqi çərçivəsində Əməkdaşlıq" layihəsi həyata keçirilmişdir. Layihənin əsas məqsədi Azərbaycanda mərkəzləşdirilməmiş bərpa olunan enerjinin inkişafına dəstək üçün tövsiyələri hazırlamaq və tətbiq sahələrini birgə müəyyənləşdirməkdir. Layihə çərçivəsində DENA-nın məsləhətçi şirkət olaraq müəyyənləşdirdiyi "Eco Energy" tərəfindən layihənin "İş proqramı" təqdim olunmuş və layihənin həyata keçirilməsi 3 mərhələli şəkildə müəyyən edilmişdir. Məsləhətçi şirkət layihəyə dair yekun hesabatı 2021-ci il 15 dekabr tarixində təqdim etmişdir.

Cari dövr ərzində yaşıl enerjinin tətbiqinin genişləndirilməsi, BOEM-dən istifadə və iqlim dəyişmələri ilə mübarizə sahəsində ölkəmizin nüfuzunun artırılması, BOEM layihələrinə regional təsir imkanlarının yaradılması məqsədilə İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) ilə Təmiz Enerji Mərkəzinin yaradılması istiqamətində müzakirələr aparılmışdır. 2021-ci il 24 iyun tarixində Azərbaycanın ev sahibliyi və sədrliyi ilə İƏT energetika nazirlərinin 4-cü iclası zamanı Enerji Əməkdaşlığı üzrə İƏT Strategiyası və onun Fəaliyyət Planı, İƏT Təmiz Enerji Mərkəzinin Nizamnaməsi, İƏT Regional Elektrik Bazarı üzrə Yol Xəritəsi, həmçinin nazirlər görüşünün yekun sənədi "İƏT regionunda enerji əməkdaşlığının artırılmasına dair Bakı Bəyannaməsi" qəbul olunmuşdur. Bəyannamədə Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində "yaşıl enerji" imkanlarının olması və bu potensialdan istifadənin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizəyə müsbət təsir edəcəyi xüsusilə vurğulanaraq, İƏT-in üzv ölkələrinə və

müvafiq beynəlxalq təşkilatlara Azərbaycanın “Yaşıl Enerji Konsepsiyası”nın dəstəklənməsi üçün çağırış edilmişdir.

Neft-qaz sahəsi üzrə

Hesabat dövründə yanacaq-energetika sahəsində müvafiq işlər həyata keçirilmişdir.

Neft (kondensatla birlikdə) hasilatı:

2021-ci il ərzində **34,6 milyon** ton (proqnozdan **1044** min ton, yəni **2,9** faiz az) neft (kondensatla birlikdə) hasil edilib. Ondən:

- SOCAR (kondensatla birlikdə) üzrə - **7,9** milyon ton (proqnozdan təqribən **351** min ton, yəni **4,7** faiz çox);
- “Azəri-Çıraq -Günəşli”dən – **22,5** milyon ton (proqnozdan təqribən **1528** min ton, yəni **6,4** faiz az);
- “Şahdəniz”dən (kondensat) – **4,2** milyon ton (proqnozdan təqribən **133** min ton, yəni **3,3** faiz çox).

2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **33** min ton çox neft (kondensatla birlikdə) hasilatı olub.

2021-ci il ərzində neft hasilatının göstəriciləri və 2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi

№	Neft hasilatı	2021-ci il			2020-ci il	2020-ci illə müqayisədə	
		Proqnoz	Fakt	+,-		+,-	%
1	Respublika üzrə, cəmi	35,6	34,6	-1,0	34,5	0,0	0,1
1.1.	SOCAR	7,5	7,9	0,4	7,4	0,5	6,5
1.2.	AÇG	24,0	22,5	-1,5	23,6	-1,1	-4,5
1.3.	Şahdəniz (kondensat)	4,0	4,2	0,1	3,6	0,6	16,8

Neftin (kondensatla birlikdə) ixraca nəqli:

2021-ci il ərzində **28,1** milyon ton neft (kondensatla birlikdə) ixraca nəql edilib:

- Konsorsium (kondensatla birlikdə) üzrə - **26,8** milyon ton;
- SOCAR (kondensatla birlikdə) üzrə - **1,3** milyon ton.

2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə təqribən **287** min ton, yəni **1** faiz az neft (kondensatla birlikdə) ixraca nəql edilib.

2021-ci il ərzində neftin nəql göstəriciləri və 2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi

milyon ton

İstiqamətlər	Təşkilatlar	Həcm		2020-ci illə müqayisədə	
		2021-ci il	2020-ci il	+,-	%
Şimal kəməri ilə	SOCAR-dan	1,1	0,6	0,5	86,2
Qərb kəməri ilə	Konsorsiumdan	4,2	4,2	0,0	-0,1
BTC kəməri ilə	Konsorsiumdan	22,6	22,9	-0,3	-1,2
	SOCAR-dan	0,2	0,7	-0,5	-68,0
Cəmi:		28,1	28,4	-0,3	-1,0

Qaz hasilatı:

2021-ci il ərzində **43,9** milyard kubmetr (proqnozdan **2,9** milyard kubmetr, yəni **7** faiz çox) qaz hasil edilib:

- SOCAR üzrə - **7,9** milyard kubmetr (proqnozdan **28,2** milyon kubmetr, yəni **0,4** faiz az);
- Azəri-Çıraq -Günəşlidən – **13,4** milyard kubmetr (proqnozdan **1,8** milyard kubmetr, yəni **15,9** faiz çox);
- “Şahdəniz”dən- **22,6** milyard kubmetr (proqnozdan **1,1** milyard kubmetr, yəni **5** faiz çox).

2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **6,7** milyard kubmetr, yəni **18,1** faiz çox qaz hasil edilib.

2021-ci il ərzində qaz hasilatının göstəriciləri və 2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi

milyard m³

№	Qaz hasilatı	2021-ci il			2020-ci il fakt	2020-ci illə müqayisədə	
		Proqnoz	Fakt	+,-		+,-	%
1	Respublika üzrə, cəmi	41,0	43,9	2,9	37,1	6,7	18,1
1.1.	SOCAR	7,9	7,9	0,0	7,3	0,5	7,0
1.2.	AÇG	11,5	13,4	1,8	11,7	1,7	14,1
1.3.	Şahdəniz (kondensat)	21,6	22,6	1,1	18,1	4,6	25,2

Qaz ixracı:

2021-ci il ərzində cəmi xaricə qaz satışı **18,9** milyard kubmetr (2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **39,8** faiz çox) olub. Ondan:

- Türkiyəyə - **8,5** milyard kubmetr (2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **23,5** faiz az);

o cümlədən-TANAP-la **5,6** milyard kubmetr (2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **20,1** faiz çox);

- Avropaya – **8,2** milyard kubmetr;
- Gürcüstana – **2,2** milyard kubmetr (2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **3,9** faiz az);
- BTC boru kəməri sisteminə - **0,1** milyard kubmetr (2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **6,6** faiz az).

2021-ci il ərzində təbii qazın ixrac göstəriciləri və 2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi

İstiqamətlər	Ölkələr	Həcm		milyard m ³ 2020-ci illə müqayisədə	
		2021-ci il fakt	2020-ci il fakt	+,-	%
Cənub Qaz Dəhlizi ilə	Türkiyəyə	8,5	11,1	-2,6	-23,5
	ondan - BTƏ ilə	2,8	6,4	-3,5	-55,7
	- TANAP-la	5,6	4,7	0,9	20,1
	Avropaya	8,2	0,011	8,1	0,0
	Gürcüstana	1,1	1,1	0,0	-3,3
	Ondan – “Şahdəniz”dən	1,0	0,9	0,2	14,0
	- SOCAR-dan	0,025	0,3	-0,2	-90,5
BTC boru kəməri sisteminə texnoloji istifadə üçün		0,1	0,1	0,0	-6,6
Qazıməmməd-Qazax qaz kəməri ilə	Gürcüstana (SOCAR-dan)	1,1	1,2	-0,1	-4,4
Cəmi:		18,9	13,5	5,4	39,8

Neftin emalı:

2021-ci il ərzində **6657,7** min ton (proqnozdan **429,3** min ton yəni, **6,9** % çox) neft emal edilib.

2021-ci il üzrə OPEC+ çərçivəsində Azərbaycanın götürdüyü öhdəliyin icrasına dair:

2021-ci ilin 4-5 yanvar tarixlərində keçirilən “OPEC plus” ölkələri nazirlərinin 13-cü iclasında gündəlik xam neft hasilatı üzrə kvotaların fevral-mart aylarında da davam etdirilməsi barədə qərar qəbul edilib. Azərbaycanın ötən ilin yanvar ayındakı 123 min barrel həcmində öhdəliyi fevral-mart aylarında sabit şəkildə qalmışdır.

2021-ci ilin 4 mart tarixində keçirilmiş “OPEC plus” ölkələri nazirlərinin 14-cü iclasında gündəlik xam neft hasilatı üzrə kvotaların aprel ayında da davam etdirilməsi ilə bağlı razılaşma əldə edilmişdir. Razılaşmaya əsasən, Azərbaycanın apreldə öhdəliyi

keçən ilin birinci rübündə olduğu kimi 123 min barrel həcmində olmuşdur. Gündəlik xam neft hasilatı isə apreldə də 595 min barrel səviyyəsində saxlanmışdır.

OPEC-ə üzv və qeyri-üzv ölkələri nazirlərinin videokonfrans formatında keçirilmiş 15-ci (01.04.2021), 16-cı (27.04.2021) və 17-ci (01.06.2021) iclaslarının yekun qərarlarına əsasən ölkəmizin gündəlik xam neft hasilat kvotası 2021-ci ilin may ayı üzrə 603 min barrel, iyun ayı üzrə 610 min barrel, iyul ayı üzrə isə 620 min barrel təşkil etmişdir.

2021-ci il 18 iyul tarixində “OPEC plus” ölkələri nazirlərinin 19-cu iclası keçirilib. İclasda gündəlik xam neft hasilatının 2021-ci ilin avqust-dekabr aylarında hər ay 400 min barrel artırılmasına, gələn ilin mayından etibarən neft hasilatının baza səviyyəsinə qismən düzəlişlər edilməklə “Əməkdaşlıq Bəyannaməsi”nin müddətinin 2022-ci ilin sonunadək uzadılmasına dair qərar qəbul edilib. Qərarı Azərbaycan da dəstəkləyib. Sözügedən qərar Azərbaycanda gündəlik xam neft hasilatının avqust ayından etibarən hər ay müvafiq həcmdə artırılmasını, ixtisarla bağlı öhdəliklərin də uyğun şəkildə azaldılmasını nəzərdə tutub. 2021-ci il 1 sentyabr tarixində OPEC üzv və qeyri-üzv ölkələrin nazirlərinin videokonfrans formatında 20-ci iclası keçirilib. İclasda iyul ayında qəbul edilmiş “Əməkdaşlıq Bəyannaməsi”nə uyğun olaraq gündəlik neft hasilatının oktyabrda 400 min barrel artırılması barədə razılıq əldə olunub. Yeni “Əməkdaşlıq Bəyannaməsi” Azərbaycanda gündəlik xam neft hasilatının oktyabrda daha 7 min barrel artırılaraq 640 min barrele çatdırılmasını, ixtisarla bağlı öhdəliyin isə 78 min barrel həcmində olmasını nəzərdə tutub.

2021-ci il 4 oktyabr tarixində keçirilmiş OPEC-ə üzv və qeyri-üzv ölkələrin nazirlərinin 21-ci iclasında gündəlik neft hasilatının noyabrda 400 min barrel artırılmasına dair qəbul edilmiş qərara Azərbaycan da öz dəstəyini ifadə edib. Bu qərar Azərbaycanda gündəlik xam neft hasilatının noyabrda daha 7 min barrel artırılaraq 647 min barrele çatdırılmasına, ixtisarla bağlı öhdəliyin isə 71 min barrel həcmində olmasına əsas yaradıb.

“OPEC plus” ölkələri nazirlərinin 4 noyabr 2021-ci il tarixində baş tutmuş 22-ci iclasında gündəlik xam neft hasilatının 2021-ci ilin avqust-dekabr aylarında hər ay 400 min barrel artırılması üzrə nazirlərin iyul iclasında qəbul edilmiş qərarın qüvvədə qalmasına dair razılıq əldə edilib. Qəbul edilmiş “Əməkdaşlıq Bəyannaməsi” çərçivəsində Azərbaycan gündəlik xam neft hasilatını dekabrda noyabr ayı ilə müqayisədə 7 min barrel artırmaqla 654 min barrel həcmində saxlamaq imkanı əldə edib.

OPEC-ə üzv və qeyri-üzv ölkələri nazirlərinin 23-cü iclasında gündəlik neft hasilatının 2022-ci ilin yanvarında 400 min barrel artırılmasına dair qəbul edilmiş qərara Azərbaycan da razılıq verib. Yeni “Əməkdaşlıq Bəyannaməsi” Azərbaycanda gündəlik xam neft hasilatının 2022-ci ilin yanvarında daha 7 min barrel artırılaraq 661 min barrele çatdırılmasını, ixtisarla bağlı öhdəliyin isə 57 min barrel həcmində olmasını nəzərdə tutur.

İcra göstəriciləri (xam neft):

- yanvar ayında - 593 min barrel;
- fevral ayında - 593 min barrel;
- mart ayında – 592,1 min barrel.
- aprel ayında - 594 min barrel;
- may ayında - 586 min barrel;
- iyun ayında - 610 min barrel;
- iyul ayında - 606 min barrel;
- avqust ayında – 596,1 min barrel;

- sentyabr ayında – 586,2 min barrel;
- oktyabr ayında – 585,9 min barrel;
- noyabr ayında – 588,9 min barrel;
- dekabr ayında – 597,1 min barrel.

Respublika üzrə 01.01.2022-ci il tarixinə təbii qazla təmin olunmuş əhali abonentlərinin sayı 2 405 223 təşkil edərək qazlaşmanın ümumi səviyyəsi təxminən 96,3 faiz olmuşdur. Hazırda qazlaşdırılma istiqamətində işlər davam etdirilir.

2020-ci ilin 15 dekabr tarixində imzalanmış “Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə Türkiyə Respublikasının Energetika və Təbii Sərvətlər Nazirliyi arasında Naxçıvan Muxtar Respublikasına Türkiyə Respublikasından təbii qazın tədarükünə dair” Anlaşma Memorandumu ilə əlaqədar İğdirdən Naxçıvana kimi tikintisi nəzərdə tutulan boru kəmərinin texniki layihələndirilmə prosesi yekunlaşmışdır. Layihəyə əsasən uzunluğu 85 km olan boru kəmərinin və Türkiyənin Naxçıvan ilə sərhədində ölçü stansiyasının tikintisi nəzərdə tutulur.

Tikintisi nəzərdə tutulan boru kəməri Türkiyənin İğdır şəhərindən Dilucu sərhəd məntəqəsinə qədər uzanacaqdır və bu kəmərin Naxçıvan Muxtar Respublikasında daxili qaz şəbəkəsinə birləşdirilməsi üçün əlavə birləşdirici boru kəmərinin tikintisinə də ehtiyac vardır. Bu birləşdirici boru kəməri vasitəsilə Türkiyədən göndəriləcək qaz həcmələrinin Sədərək şəhərində daxili qaz şəbəkəsinə birləşməsi həyata keçiriləcəkdir.

21 dekabr 2021-ci il tarixində Azərbaycan-Türkiyə 1-ci Enerji Forumu çərçivəsində baş tutmuş “Karbohidrogenlər və neft-kimya məhsulları” İşçi Qrupunun iclasında İğdir-Naxçıvan qaz kəməri çəkilişinə dair məsələlər müzakirə edilmişdir.

Yanacaq-enerji balansı üzrə

Energetika Nazirliyi tərəfindən hazırlanmış “Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il üzrə yanacaq-enerji balansının proqnoz göstəriciləri” İqtisadiyyat və Maliyyə nazirlikləri ilə razılaşdırılaraq Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

2021-ci il yanacaq-enerji balansının icra göstəricilərinin hər rüb üzrə təhlili aparılmış və icrasına nəzarət edilmişdir.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası üzrə

“Azərenerji” ASC tərəfindən “Qarabağ” Enerji Layihəsi üzrə:

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə elektroenergetika infrastrukturunun yaradılması, bu ərazilərdə elektrik enerjisinin istehsalı və ötürülməsi ilə əlaqədar yeni güc mərkəzlərinin, xüsusi əhəmiyyətli strateji obyektlərin elektrik təchizatı şəbəkəsinin yaradılması, mövcud obyektlərin bərpası və yenilərinin tikilməsini nəzərdə tutan “Qarabağ Enerji Layihəsi” çərçivəsində hazırlanmış strategiya üzrə təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsi davam etdirilir.

Ölkə Prezidentinin iştirakı ilə 14 fevral 2021-ci il tarixində Laçın rayonunun cənub hissəsində, Güləbird kəndinin ərazisində Vətən müharibəsi zamanı düşmən tərəfindən tam yararsız hala salınmış gücü 8 MVt olan “Güləbird” KSES bərpadan sonra istifadəyə verilmişdir. Paylayıcı şəbəkəyə qoşulma ilə əlaqədar 10 kV-luq xətt çəkilmiş, stansiya şəbəkəyə qoşulmuşdur. KSES-in SCADA sistemində qoşulması təmin edilmişdir. KSES-in yüksək gərginlikli şəbəkəyə qoşulması məqsədilə 20 km uzunluğunda 110 kV-luq birdövrəli (Qubadlı YS-Güləbird SES) elektrik verilişi xəttinin tikintisi başa çatmış, xətt üzrə optik kabel çəkilişi yekunlaşmışdır.

Düşmən tərəfindən dağıdılmış Tərtər rayonunun Suqovuşan qəsəbəsində ümumi gücü 7,8 MVt olan "Suqovuşan" Su Elektrik Stansiyaları Silsiləsində (gücü 4,8 MVt olan "SES-1" və gücü 3,0 MVt olan "SES-2") təmir-bərpa işləri tam başa çatmış, 2021-ci il 3 oktyabr tarixində istismara verilmişdir.

Kəlbəcər rayonunun ərazisində Lev çayı üzərində ermənilər tərəfindən dağıdılaq yandırılan 4,4 MVt gücündə "Kəlbəcər-1" KSES-in bərpası işləri yekunlaşmışdır.

Rayonun 2x40 MVA gücündə 110/35/10 kV-luq "Kəlbəcər" yarımstansiyasında tikinti işləri tam başa çatmış və 2021-ci il 16 avqust tarixində istismara verilmişdir. Yarımstansiyanın respublika enerjisisteminə inteqrasiyası üçün Daşkəsən rayonunda dəniz səviyyəsindən 3312 m yüksəklikdə yerləşən Ömər aşırımından keçməklə 70 km uzunluğunda 110 kV-luq ikidövrəli ("Daşkəsən-Kəlbəcər") elektrik verilişi xətti çəkilişi başa çatmış, xətt üzrə optik kabel çəkilişi yekunlaşmışdır.

Ölkə Prezidentinin iştirakı ilə 2021-ci il 12 may tarixində Şuşa şəhərinin dayanıqlı və fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchiz olunması üçün 2x25 MVA gücündə yeni 110/35/10 kV-luq "Şuşa" yarımstansiyası tikilərək istismara verilmişdir, həmçinin "Şükürbəyli" yarımstansiyasından Şuşa şəhərinə 110 kV-luq ikidövrəli 75 km uzunluğunda 1-ci və 2-ci "Şuşa" hava xətlərinin tikintisi qısa zaman ərzində başa çatdırılmışdır. Hava xətləri 19.02.2021-ci il tarixində istismara verilmişdir.

2021-ci il 14 iyun tarixində Füzuli rayonunun elektrik enerjisi ilə təchizatı üçün 2x40 MVA gücündə yeni 110/35/10 kV-luq "Füzuli" yarımstansiyası tikilərək istismara verilmişdir. Yarımstansiyanın respublika enerjisisteminə qoşulması üçün 110 kV-luq "Şuşa-1" və "Şuşa-2" elektrik verilişi xətlərinin "Füzuli" yarımstansiyasına "giriş-çıxış" sxemi ilə qoşulması işləri icra edilmişdir.

Eyni zamanda işğaldan azad edilən ərazilərin böyük hissəsinin Azərbaycanın ümumi enerji sisteminə qoşulması üçün yenidən qurularaq genişləndirilən 2x40 MVA gücündə 110/35/10 kV-luq "Şükürbəyli" yarımstansiyası istismara verilmişdir. Yarımstansiyanın bəslənmə sxeminin etibarlılığının artırılması üçün Beyləqan rayonundan 51 km uzunluğunda ikinci dövrə 110 kV-luq ("Beyləqan-Şükürbəyli") elektrik verilişi xəttinin tikintisi tamamlanmış, yeni xətt boyunca fiber optik kabel xətti çəkilmişdir.

Cəbrayıl rayonunda 2x25 MVA gücündə 110/35/10 kV-luq "Cəbrayıl" yarımstansiyasının tikintisi işləri başa çatmış və 2021-ci il 4 oktyabr tarixində istismara verilmişdir. Yarımstansiyanın respublika enerjisisteminə qoşulması üçün "Şükürbəyli" yarımstansiyasından 31 km uzunluğunda 110 kV-luq ikidövrəli ("Şükürbəyli YS-Cəbrayıl YS") elektrik verilişi xətti çəkilişi başa çatmış və xətt üzrə optik kabel çəkilişi yekunlaşmışdır.

Zəngilan rayonunda 2x25 MVA gücündə 110/35/10 kV-luq "Zəngilan" yarımstansiyasının tikintisi işləri başa çatmış və 2021-ci il 20 oktyabr tarixində istismara verilmişdir. Yarımstansiyanın respublika enerjisisteminə qoşulması üçün "Qubadlı" yarımstansiyasından 35 km uzunluğunda 110 kV-luq ikidövrəli ("Qubadlı YS-Zəngilan YS") elektrik verilişi xətti çəkilişi yerinə yetirilmiş, xətt üzrə optik kabel çəkilişi yekunlaşmışdır.

Qubadlı rayonunda 2x25 MVA gücündə 110/35/10 kV-luq "Qubadlı" yarımstansiyasının tikintisi başa çatmış və 25 oktyabr 2021-ci il tarixində istismara verilmişdir. Yarımstansiyanın respublika enerjisisteminə qoşulması üçün "Cəbrayıl" yarımstansiyasından 45 km uzunluğunda 110 kV-luq ikidövrəli ("Cəbrayıl YS-Qubadlı YS") elektrik verilişi xətti çəkilişi yerinə yetirilmiş, xətt üzrə optik kabel çəkilişi yekunlaşmışdır.

Ağdam rayonunda 2x40 MVA gücündə 110/35/10 kV-luq "Ağdam-1" və 2x40 MVA gücündə 110/35/10 kV-luq "Ağdam-2" yarımstansiyasının tikintisi işləri tam başa çatmışdır. Yarımstansiyanın respublika enerjisisteminə qoşulması üçün Ağdam rayonunun işğaldan kənar ərazisində yerləşən "Xındırstan" yarımstansiyasından 25 km uzunluğunda 110 kV-luq ikidövrəli ("Xındırstan YS-Ağdam-1 YS") və 10 km uzunluğunda 110 kV-luq (Ağdam-1 YS-Ağdam-2 YS) elektrik verilişi xəttləri çəkilməmiş, xətt üzrə optik kabel çəkilişi yekunlaşmışdır.

Laçın rayonunun Qoşasu kəndi ərazisində 2x25 MVA gücündə 110/35/10 kV-luq yarımstansiyanın və əlaqələndirici xətlərin tikintisi üzrə layihələr hazırlanıb, ərazi seçilmişdir.

Ağdam rayonunda Qarabağ Regional Elektrik İdarəetmə mərkəzinin tikintisi davam edir.

"Azərişiq" ASC tərəfindən:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad olunmuş ərazilərdə müvəqqəti xüsusi idarəetmənin təşkili haqqında" 29 oktyabr 2020-ci il tarixli Fərmanının icrası məqədilə işğaldan azad edilmiş bütün inzibati ərazilərdə, xüsusən də Şuşa şəhərində dağıdılmış paylayıcı elektrik şəbəkələrinin qəza vəziyyətindən çıxarılması, enerji təhlükəsizliyinin və yaradılacaq infrastrukturaların elektrik enerjisi ilə təmin edilməsi istiqamətində "Azərişiq" ASC tərəfindən təxirəsalınmaz zəruri tədbirlər davam etdirilir.

Qarabağ üçün mühüm strateji mərkəz sayılan Şuşa şəhərində, habelə işğaldan azad edilmiş digər ərazilərdə yeni yaradılan dövlət orqanlarının, hərbi hissələrin və sərhad zastavalarının, habelə sosial-iqtisadi təyinatlı müxtəlif obyektlərin ən qısa zamanda elektrik enerjisi ilə təmin olunması üçün zəruri texniki tədbirlər görülmüşdür.

Şuşa şəhərini və Xocavənd rayonunu elektrik enerjisi ilə təmin etmək üçün 75 km uzunluğunda hava-kabel xətləri, Şuşa şəhərində 35/10 kV-luq 4 MVA gücündə "Daşaltı", 35/0,4 kV-luq 4x2,5 MVA gücündə 2 ədəd yarımstansiyalar, Cəbrayıl rayonundan Laçın rayonunda yerləşən "Güləbird" Su Elektrik Stansiyasına qədər 10 kV-luq hava xətti tikilib istismara verilmiş, Xocavənd rayonunda 35/10 kV-luq "Hadrut", Cəbrayıl rayonunda "Hərəkül", Zəngilan rayonunda 35/10 kV-luq "Alıbəyli" yarımstansiyalarında bərpa işləri aparılmışdır. Hadrut qəsəbəsində 35/10 kV-luq yarımstansiyanın tikinti işləri davam etdirilir. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə 350 km-ə yaxın müxtəlif gərginlikli hava və kabel xətləri yeni çəkilməmiş və bərpa olunmuş, 18 ədəd komplekt transformator məntəqəsi quraşdırılmış, 55 ədəd transformator məntəqəsində təmir və sınaq işləri aparılmışdır. Görülmüş işlər nəticəsində Şuşa şəhərində, Qubadlı, Zəngilan, Füzuli və Cəbrayıl rayonlarında yerləşən mühüm strateji obyektlər elektrik enerjisi ilə təmin olunmuşdur.

Ağdam rayonu Mərzili kəndinin ərazisində yerləşən Sülhməramlıların Monitoring Mərkəzinin elektrik təchizatı üçün 110/35/10 kV-luq "Ergi" yarımstansiyasından çıxan 35 kV-luq "Ergi-1" hava xəttinin 6,5 km hissəsi əsaslı təmir olunmuş, Mərkəzə 6,7 km uzunluğunda 10 kV-luq ikidövrəli hava xətti çəkilməmiş, 10/0,4 kV-luq 1000 kVA gücündə bir ədəd komplekt transformator məntəqəsi, 500 kVA gücündə iki ədəd generator quraşdırılmış, Mərkəzin daxili elektrik təchizatı şəbəkəsi qurulmuşdur.

Tərtər rayonunun Suqovuşan qəsəbəsini elektrik enerjisi ilə təmin etmək üçün 110/35/10 kV-luq "Tərtər" yarımstansiyasından 35 kV-luq özünüdaşıyan izolyasiyalı naqillər (ÖİN) çəkilərək və 35/10 kV-luq 2,5 MVA gücündə "Suqovuşan" yarımstansiyası inşa edilərək istismara verilmişdir.

Kəlbəcər rayonunun elektrik enerjisi ilə təmin olunması məqsədilə 31 km uzunluğunda 110 kV-luq 1-ci və 2-ci Daşkəsən hava xətti inşa edilmiş, 110/35/10 kV-luq “Daşkəsən” yarımstansiyasında yenidənqurma işləri davam etdirilməkdədir.

Kəlbəcər və Laçın rayonlarında yerləşən 11 hərbi hissə elektrik enerjisi ilə təmin olunmuşdur. Bu məqsədlə 2,9 km 110 kV-luq, 8 km 35 kV-luq, 15,5 km 10 kV-luq hava xətləri, 6,5 km 10 kV-luq ÖİN xətləri tikilmiş, 44,3 km 110 kV-luq, 26 km 35 kV-luq hava xətləri bərpa olunmuş, 13 ədəd müxtəlif gücdə komplekt transformator məntəqəsi quraşdırılmışdır. Bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

“Azəristiliktəchizat” ASC tərəfindən:

- Şuşa şəhəri, 1 saylı qazanxananın tikintisi, 2 mərtəbəli 3 nömrəli qərargah, 1 mərtəbəli 2 və 4 nömrəli kazarma və yeməxana binalarının aşağı paylama və binadaxili istilik sistemlərinin bərpası;
- Şuşa şəhəri, 2 saylı qazanxananın tikintisi, 2 mərtəbəli 2 nömrəli Mədəniyyət evlərinin (2 ədəd) binalarının aşağı paylama və binadaxili istilik sistemlərinin bərpası;
- Şuşa şəhəri, 3 saylı qazanxananın tikintisi, 3 mərtəbəli 3 nömrəli məktəbin binasının aşağı paylama və binadaxili istilik sistemlərinin bərpası;
- Şuşa şəhəri, 4 saylı qazanxananın tikintisi, 5 mərtəbəli 2 nömrəli İcra Hakimiyyətinin binasının aşağı paylama və binadaxili istilik sistemlərinin bərpası;
- Şuşa şəhəri, 5 saylı qazanxananın tikintisi, 5;8;9;10 nömrəli binalar, o cümlədən: 3 ədəd yataqxana, 2 ədəd yeməxana, 2 ədəd qərargah, 1 ədəd polis və 1 ədəd anbar binalarının aşağı paylama və binadaxili istilik sistemlərinin bərpası;
- Şuşa şəhəri, 6 saylı qazanxananın tikintisi, 5 mərtəbəli 3 nömrəli yataqxananın və 2 mərtəbəli 6 nömrəli binaların aşağı paylama və binadaxili istilik sistemlərinin bərpası;
- Şuşa şəhəri, 7 saylı qazanxananın tikintisi, 5 mərtəbəli hostel binasının aşağı paylama və binadaxili istilik sistemlərinin bərpası tədbirləri həyata keçirilmişdir.

“Azəriqaz” İB tərəfindən:

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə hal-hazırki mərhələdə mövcud qaz təchizatı şəbəkəsinin inventarlaşdırılması məqsədi ilə “Azəriqaz” İB-nin işçi qrupu tərəfindən yerində araşdırmalar davam etdirilir. Hal-hazırda Şuşa şəhərinin, Hadrut qəsəbəsinin, Xocavənd rayonunun Tuğ, Böyük Tağlar, Zoğalbulaq, Azıx, Edilli, Axullu, Ağbulaq, Şexer kəndlərinin, Füzuli rayonunun Qacar kəndində yerləşən keçmiş hərbi hissənin mövcud qaz xətlərinin inventarlaşması yekunlaşmış, qeyd olunan yaşayış məntəqələrində vizual aşkar olunmuş qaz təchizatı şəbəkəsinin elektron xəritələri və şəbəkə barədə texniki məlumatlar hazırlanmışdır. Hazırlanmış elektron xəritələr və şəbəkə barədə texniki məlumatlar Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinə, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinə təqdim olunmuşdur.

“Yaşıl enerji zonası”nın yaradılması:

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə “Yaşıl Enerji Zonası” yaradılmasına dair ölkə Prezidentinin müvafiq tapşırığına uyğun olaraq, Yaponiyanın TEPCO şirkəti cəlb edilməklə “İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə Yaşıl Enerji Zonası” Konsepsiya sənədi hazırlanaraq Hökumətə təqdim olunmuşdur. Konsepsiya çərçivəsində əhalinin məskunlaşması və iqtisadi inkişaf ssenarilərindən asılı olaraq enerji təchizatı variantları dəyərləndirilmişdir. Bundan əlavə olaraq, ərazinin enerji potensialı nəzərə alınmaqla tətbiq ediləcəli müxtəlif yaşıl texnologiyalar üzrə təhlillər aparılmışdır. Konsepsiya çərçivəsində müəyyən edilərək təklif edilmiş ssenari üzrə daha təfəssilatlı

təhlil və təklifləri özündə əks etdirəcək Baş Plan sənədinin 2022-ci ilin birinci yarısında hazırlanması nəzərdə tutulur.

“Yaşıl enerji zonası”nın yaradılması dair tapşırığın icrası çərçivəsində, işğaldan azad olunmuş bölgələrdə günəş, külək, biokütlə, termal, geotermal və digər bərpa olunan enerji potensialının öyrənilməsi, ərazilərin koordinatlarının təyin olunması məqsədilə, habelə mövcud resurslardan istifadə etməklə külək və günəş enerji stansiyalarının və həmçinin su anbarlarında, göllərdə, kiçik çaylarda su elektrik stansiyalarının tikilməsi ilə enerji təchizatının təmin olunması istiqamətində araşdırmalar aparılmaqdadır. Belə ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aparılacaq quruculuq işlərində məhz “yaşıl” enerji layihələrinə üstünlük verilir. İlk qiymətləndirməyə əsasən, ərazinin günəş enerjisi potensialı 7200 MVt və külək enerjisi potensialı 2000 MVt olaraq müəyyən edilmişdir.

KSES-lərin tədqiqi üçün Qubadlı, Laçın, Kəlbəcər rayonlarına təşkil edilmiş çoxsaylı ekspedisiyalarda işğaldan azad edilmiş (o cümlədən sülhməramlıların yerləşdirildiyi ərazilər də daxil olmaqla) ərazilərdə 156 MVt-ı (41 ədəd) KSES-ləri olmaqla ümumilikdə gücü 241,3 MVt olan 45 stansiya müəyyən olunmuşdur. Məlum olmuşdur ki, 34 stansiyanı işğalçılar əraziləri tərk edərkən yararsız hala salmışdır. KSES-lə bağlı əksər stansiyaların su qəbuledici hissəsi, generator binasının koordinatları və müvafiq olaraq su basqısının hesablanması üçün hündürlük fərqləri müəyyən edilmişdir.

Qanunvericilik aktları üzrə

“Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 1.5-ci bəndinə müvafiq olaraq, ölkədə qaz təchizatı sisteminin səmərəliliyini artırmaq, istehlakçıların tələbatının etibarlı şəkildə ödənilməsinə təmin etmək üçün bu sahədə islahatların aparılması ilə bağlı təkliflər Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim olunmuşdur.

“Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının icrasının təmin edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 7 iyun tarixli 393s nömrəli Sərəncamının 1-ci hissəsinin icrası məqsədilə hazırlanmış və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılmış “Energetika haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun yeni layihəsi və uyğunlaşdırılması tələb olunan normativ hüquqi akt layihələri Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Həmin Sərəncamın 1-ci hissəsinin icrası məqsədilə hazırlanmış və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılmış “Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun yeni layihəsi və uyğunlaşdırılması tələb olunan normativ hüquqi akt layihələri hazırlanaraq Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Həmin Sərəncamın 1-ci hissəsinin icrası məqsədi ilə Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi ilə hazırlanmış və “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq aidiyyəti dövlət orqanları ilə razılaşdırılmış “Energetika və kommunal xidmətlər sahələrində tənzimləyici haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu layihəsi, həmçinin sözügedən Qanun layihəsinin qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar qüvvədə olan normativ hüquqi aktlara dəyişiklik layihələri Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

“Açıq hökumətin təşviqinə dair 2020-2022-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 27 fevral tarixli 1859 nömrəli Sərəncamının icrasının təmin edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 11 aprel tarixli 147s nömrəli Sərəncamının 4.2-ci bəndinin icrası məqsədilə hazırlanmış və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılmış “Tikinti obyektlərinin qazpaylayıcı şəbəkəyə qoşulması və ya əlavə qaz həcmi alması Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı layihəsi və uyğunlaşdırılması tələb olunan normativ hüquqi akt layihələri Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq dərkənarına uyğun olaraq razılaşdırılması üçün Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyinə göndərilmiş layihələr vizalanmadan cavablandırılmış və yenidən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Sözgedən Sərəncamın 4.2-ci bəndinin icrası məqsədilə hazırlanmış “Tikinti obyektlərinin elektrik şəbəkəsinə qoşulması və ya əlavə enerji (güc) alması Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı layihəsi və uyğunlaşdırılması tələb olunan normativ hüquqi akt layihələri “Azərişiq” ASC və “Azərenerji” ASC tərəfindən vizalanmadan məktubla cavablandırılmış, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Ədliyyə nazirlikləri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən vizalanmış və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 22 sentyabr tarixli 1159 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyinin Əsasnaməsi”nin 5.5.13-cü yarımbəndinə uyğun olaraq, Agentlik işçilərinin vəzifə maaşlarına əlavələrin verilməsinin elektrik, istilik enerjisi və qaz təchizatı sahələrində fəaliyyət göstərən müəssisələrin Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinə ödədikləri vəsait hesabına təmin edilməsi məqsədilə hazırlanmış və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılmış “Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi və “Azərbaycan Respublikasının Sənaye və Energetika Nazirliyi haqqında Əsasnamənin, nazirliyin strukturunun və Aparatın işçilərinin say həddinin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 15 may tarixli 404 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 11 aprel tarixli 149 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı layihəsi Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Həmin layihə əsasında “Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi və “Azərbaycan Respublikasının Sənaye və Energetika Nazirliyi haqqında Əsasnamənin, nazirliyin strukturunun və Aparatın işçilərinin say həddinin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 15 may tarixli 404 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 11 aprel tarixli 149 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 22 iyun tarixli 1373 nömrəli Fərmanı qəbul edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin “10. Tədbirlər Planı”nın 7.2.1-ci yarımbəndində nəzərdə tutulmuş “İstilik təchizatı sahəsində normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi” tədbirinin icrası məqsədilə hazırlanmış

“Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanunu layihəsi və uyğunlaşdırılması tələb olunan normativ hüquqi akt layihələri Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

“Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları”nda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı layihəsi Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin “Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 31 may tarixli 339-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 12 iyul tarixli 1387 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi haqqında” 2021-ci il 17 iyul tarixli 447s nömrəli Sərəncamının 1-ci hissəsinin icrası ilə əlaqədar hazırlanmış normativ hüquqi akt layihələri Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin “Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 9 iyul tarixli 359-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 20 avqust tarixli 1433 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi haqqında” 2021-ci il 31 avqust tarixli 529s nömrəli Sərəncamının 1.1-ci və 1.2-ci bəndlərinin icrası məqsədilə hazırlanmış normativ hüquqi akt layihələri Ədliyyə Nazirliyinə göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin “Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 9 iyul tarixli 359-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 20 avqust tarixli 1433 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi haqqında” 2021-ci il 31 avqust tarixli 529s nömrəli Sərəncamının 1.3-cü bəndinin icrası ilə bağlı “Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” qanun layihəsi Ədliyyə Nazirliyinə göndərilmişdir.

“Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 12 iyul tarixli 1387 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi məqsədilə müvafiq qanunvericilik aktlarının layihələri hazırlanır.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 17 iyul tarixli 447s nömrəli Sərəncamının 2.1-ci yarımbəndinə əsasən bərpa olunan enerji mənbələrinin ərazisində elektrik enerjisi istehsalçısının seçilməsi zamanı zəmanətli tariflərin formalaşdırılması meyarlarını özündə əks etdirən “Bərpa olunan enerji mənbələrinin ərazisində elektrik enerjisi istehsalçısının seçilməsi Qaydası”nın layihəsi hazırlanmış və rəy və təkliflərin bildirilməsi üçün aidiyyəti dövlət qurumlarına göndərilmişdir. Alınan rəy və təkliflər əsasında sənəd layihəsi təkmilləşdirilir.

Qeyd edək ki, adıçəkilən qayda Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB) dəstəyi ilə həyata keçirilən bərpa olunan enerji hərraclarının keçirilməsinə dəstək proqramı çərçivəsində məsləhətçi şirkətin dəstəyi ilə hazırlanmışdır.

Layihə çərçivəsində İxtisas uyğunluğunun müəyyənləşdirilməsi sorğusu (RFQ), Təkliflər sorğusu (RFP), imzalanmalı olan müqavilələrin layihələri və s. sənədlərin hazırlanması ilə bağlı işlər davam etdirilir.

Sərəncamın 2.2-ci bəndinə əsasən aktiv istehlakçının dəstəklənməsi mexanizminin tətbiqi qaydalarının layihəsi Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi və AYİB arasında əməkdaşlıq çərçivəsində məsləhətçi şirkət cəlb edilməklə hazırlanmaqdadır və yaxın müddətdə rəy və təkliflərin bildirilməsi üçün təqdim ediləcəkdir.

Sərəncamın 2.3-cü bəndinə əsasən Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyi tərəfindən “Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə informasiya sisteminin Əsasnaməsi” layihəsi hazırlanmış və rəy və təkliflərin bildirilməsi üçün aidiyyəti qurumlara təqdim olunmuşdur. Daxil olan rəylər əsasında sənəd layihəsi təkmilləşdirilir və yaxın günlərdə vizalanmaya təqdim ediləcəkdir.

Sərəncamın 2.4-cü bəndinə əsasən “Bərpa olunan enerji mənbələrindən istehsal edilmiş elektrik enerjisinin mənbəyinə dair sertifikatın verilməsi qaydası və forması” layihə sənədi müvafiq qurumlara rəy və təklif bildirilməsi məqsədilə göndərilmiş, alınan rəy və təkliflər əsasında təkmilləşdirilmişdir.

“Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 31 may tarixli 339-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 12 iyul tarixli 1387 nömrəli Fərmanının 3.1-ci hissəsinin icrası məqsədilə “Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə informasiya sistemi”nin yaradılması üzrə bir sıra dövlət qurumları və özəl şirkətlər ilə müzakirələr aparılmışdır.

“Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 9 iyul tarixli 359-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 20 avqust tarixli 1433 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 31 avqust 529s nömrəli Sərəncamının 2-ci hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi Aparatının işçilərinin ştat sayının artırılması ilə bağlı təkliflər Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Sərəncamın 3.12-ci bəndinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə hazırlanmış “Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin tabeliyində Azərbaycan Respublikasının Enerji Effektivliyi Fondu publik hüquqi şəxsin yaradılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı və Fondun Nizamnaməsinin layihələri hazırlanaraq dövlət qurumlarının rəy və təklifləri nəzərə alınmaqla təkmilləşdirilmiş və vizalanması məqsədilə aidiyyəti qurumlara təqdim olunmuşdur.

Adıçəkilən Sərəncamın icrasının təmin edilməsi məqsədilə hal-hazırda Energetika Nazirliyi tərəfindən digər normativ hüquqi aktların layihələri hazırlanmaqdadır.

“Qoyuluş gücü 230 MVt olan GES-in tikintisi ilə bağlı pilot layihənin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 aprel tarixli 2561 nömrəli Sərəncamının icrasının təmin edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 5 aprel tarixli 218s nömrəli Sərəncamının 2.3-cü bəndinin icrası ilə əlaqədar Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi ilə hazırlanmış təkliflər Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Maliyyə nazirlikləri və “Azərenerji” ASC ilə razılaşdırılmış və Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 19 noyabr tarixli 33273 nömrəli dərkənarı ilə təkliflər məqbul hesab edilmiş və təkliflərin qeyd olunan müddətlərdə həyata keçirilməsi istiqamətində tədbirlər görülməsi barədə tapşırıq verilmişdir.

“Azəristiliktəchizat” ASC-nin fəaliyyətinin gücləndirilməsi, istilik təchizatı sahəsində islahatların sürətləndirilməsi, səmərəliliyin artırılması, subsidiyaların mərhələli şəkildə aradan qaldırılması və istehlakçıların tələbatının etibarlı şəkildə ödənilməsinin təmin edilməsi məqsədilə “Azəristiliktəchizat” ASC-nin Azərbaycan İnvestisiya Holdinqinin idarəetməsinə verilməsi və istilik təchizatı sahəsində islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı layihəsi hazırlanmış, müvafiq dövlət qurumlarından rəy və təkliflər alınaraq layihə təkmilləşdirilmiş və Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

2021-ci ilin yanvar ayının 6-da keçirilmiş 2020-ci ilin sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunan müşavirədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti işğaldan azad edilmiş ərazilərdə “yaşıl enerji” zonasının yaradılması məsələsini xüsusi olaraq vurğulamış və bu məqsəd ilə bağlı qarşıya vəzifələr qoymuşdur. Bununla əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində “yaşıl enerji” zonasının yaradılması ilə bağlı tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 3 may tarixli 2620 nömrəli Sərəncamı ilə Energetika Nazirliyinə vəsait ayrılmışdır. Sözügedən sənədin icrası məqsədi ilə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə “yaşıl enerji” zonasının yaradılması ilə əlaqədar Konsepsiyanın və Baş planın hazırlanması üçün ixtisaslaşmış beynəlxalq məsləhətçi şirkətin cəlb edilməsi istiqamətində Energetika Nazirliyi ilə Yaponiyanın TEPCO şirkəti arasında müqavilə imzalanmışdır.

“Yaşıl Enerji Zonası Konsepsiyası” sənəd layihəsi rəy və təkliflərin alınması məqsədilə müvafiq dövlət qurumlarına göndərilmiş, rəy və təkliflər alındıqdan sonra yekun variant işlənərək Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur. Daha sonra, işçi qaydada Konsepsiya sənədi ətrafında müzakirələr aparılmış və enerji təchizatı ssenarisi və yaşıl texnologiyaların tətbiqi variantları arasında məqsədəuyğun seçimlər müəyyən edilmişdir. Qeyd edilənləri nəzərə alaraq, Konsepsiya sənədinin yenilənmiş variantı Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

“Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 1.2-ci bəndinə uyğun olaraq elektroenergetika sahəsində liberal bazar münasibətlərinə keçid üçün ilk növbədə görülməli tədbirlərdən biri kimi beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla “Elektrik Şəbəkə Məcəlləsi”nin hazırlanmasına dair Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 6 avqust tarixli 12455 nömrəli dərkənarının icrası məqsədilə energetika nazirinin 2020-ci il 28 sentyabr tarixli F-104 nömrəli əmri ilə energetika nazirinin müavininin sədriyi ilə Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin, “Azərişiq” ASC və “Azərenerji” ASC-nin mütəxəssisləri də cəlb olunmaqla işçi qrupu yaradılmışdır. İşçi qrupunda Məcəllənin ilkin layihəsinin müzakirəsi aparıldıqdan sonra Türkiyənin tənzimləyici qurumunun mütəxəssisləri ilə görüşlər keçirilərək məsləhətləşmələr aparılmış və Avropa direktivlərinə əsasən “Elektrik Şəbəkə Məcəlləsi”nin layihəsinə düzəlişlər və əlavələr edilmişdir. Hazırda “Elektrik Şəbəkə Məcəlləsi”nin layihəsinin qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq təkmilləşdirilməsi istiqamətində işlər aparılır.

Dövlət proqramlarının icrası üzrə

“Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”nda Energetika Nazirliyinin icraçısı olduğu 6 tədbir üzrə 2020-ci il ərzində həyata keçirilən işlərə dair məlumatlar hazırlanaraq Azərbaycan Respublikasının Statistika Komitəsinə və İqtisadiyyat Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

2021-ci ildə Dövlət Proqramının 7.1.85-ci yarım bəndinə əsasən kənd rayonlarında biokütlə üzrə enerji potensialının qiymətləndirilməsi, kənd təsərrüfatı tullantılarından bio yanacaqların və bioenerjinin istehsalı, alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri hesabına aqrar sənaye müəssisələrinin enerji tələbatının ödənilməsi ilə bağlı pilot layihələrin həyata keçirilməsi tədbirinin icrası çərçivəsində Samux rayonu ərazisində bioenerji və biokütlə qurğusu istifadəyə verilmişdir.

Dövlət Proqramının 7.1.86-cı yarım bəndinə əsasən suarmada bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə olunması ilə bağlı pilot layihələrin hazırlanması və həyata keçirilməsi tədbirinin icrası üzrə Energetika Nazirliyi yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyinin tabeliyindəki Qobustan Hibrid Stansiyasında və

Samux Aqroenerji Kompleksində artezianlarla suvarmada bərpa olunan enerji mənbəyindən istifadə üzrə təcrübələr aparılmış, pilot layihələr həyata keçirilmişdir. Bundan əlavə özəl şirkətlər tərəfindən (Provitaz MMC, Solaris MMC və s.) Aran rayonlarında su çıxmayan və elektrik şəbəkəsi olmayan ərazilərdə fermerlər üçün bir sıra suvarma və işıqlandırma sistemləri quraşdırılmışdır. İşğaldan azad edilmiş, lakin hələlik elektrik şəbəkəsi ilə təmin edilməmiş ərazilərdə, məsələn, Ağdam rayonunda, artezian və damcılama suvarma sisteminin enerji tələbatı günəş panelləri hesabına təmin edilmişdir.

Dövlət Proqramının 7.1.87-ci yarım bəndinə əsasən istixanaların istilik təchizatında bio yanacaqların və günəş kollektorlarının tətbiqinin dəstəklənməsi tədbirinin icrası ilə bağlı Samux rayonunda istixana daxilində istiliyə dair hesablamalar aparılmışdır. İstixanaların qızdırılmasında günəş kollektorlarından, geotermal enerjiden (mövcud olduğu ərazidə), istilik nasoslarından, pellet və briketlərdən istifadə potensialı araşdırılmışdır.

Dövlət Proqramının 7.1.88-ci yarım bəndinə əsasən aqro komplekslərin enerji təchizatında alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrinin tətbiqi və orada yaranan tullantılardan istifadə olunmaqla bioenerji istehsalının təşviqi tədbirinin icrası ilə əlaqədar Samux Aqro komplekslərin enerji təchizatında alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrinin tətbiqi və orada yaranan tullantılardan istifadə olunmaqla bioenerji istehsalı ilə əlaqədar Energetika Nazirliyi yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyi tərəfindən mütəmadi olaraq aqro-komplekslərdə təşviqat işləri aparılır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin Tədbirlər Planının 4.1.5-ci yarım bəndində “Texniki-iqtisadi cəhətdən qazlaşdırılması səmərəli olmayan ucqar yaşayış məntəqələrinin alternativ mənbələrlə təminatının həyata keçirilməsi”nə dair tapşırığı müəyyən olunmuşdur.

Energetika Nazirliyi tərəfindən beynəlxalq məsləhətçi şirkətlər cəlb edilməklə qabaqcıl Avropa və MDB ölkələrinin təcrübəsi araşdırılmışdır.

Aparılmış işlərin nəticəsi olaraq, qazlaşdırılması texniki-iqtisadi cəhətdən səmərəli olmayan 261 yaşayış məntəqəsinin özəl xüsusiyyətləri, o cümlədən evlərin sayı, enerjiyə tələbatı, coğrafi relyefi, yol infrastrukturu və s. nəzərə alınmaqla konkret təkliflərin hazırlanması məqsədilə aidiyyəti qurumların nümayəndələrindən ibarət işçi qrupunun yaradılmasına dair təklif Nazirlər Kabinetinə ünvanlanmış və qaldırılan məsələyə müsbət münasibət bildirilmişdir.

Bununla əlaqədar, qazlaşdırılması texniki-iqtisadi cəhətdən səmərəli hesab edilməyən 261 yaşayış məntəqəsində alternativ enerji mənbələrindən istifadə üzrə araşdırma və hesablamaların aparılması, dəqiqləşdirilmiş təkliflərin hazırlanması məqsədilə energetika nazirinin 2021-ci il 12 oktyabr tarixli F-75 nömrəli əmri ilə müvafiq qurumların nümayəndələrindən ibarət işçi qrupu yaradılmış və işçi qrupunun qarşısına bir sıra tapşırıqlar qoyulmuşdur.

“Su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təmin edilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 27 iyul tarixli 2178 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təmin edilməsinə dair 2020–2022-ci illər üçün Tədbirlər Planı”nın 3-cü hissəsi ilə energetika sahəsində su ehtiyatlarından istifadədə səmərəliliyin artırılması ilə bağlı təkliflərin hazırlanaraq təqdim edilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Energetika Nazirliyi tərəfindən qeyd edilən istiqamətlər üzrə təkliflərin hazırlanması məqsədilə məsləhətçi şirkətin cəlbi üçün satınalma proseduru keçirilmiş

və bu sahədə İtaliyanın 25 ildən çox beynəlxalq təcrübəyə malik “ESE Engineering Services for Energy SRL” şirkəti satınalmanın qalibi olmuşdur.

“ESE Engineering Services for Energy SRL” şirkəti tərəfindən texniki tapşırığa müvafiq olaraq hesabat hazırlanmış və energetika sahəsində su ehtiyatlarından istifadədə səmərəliliyin artırılması üçün təklif və tövsiyələr təqdim olunmuşdur.

Məsləhətçi şirkət tərəfindən hazırlanmış yekun hesabat, qısa icmal və arayış Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 3 fevral tarixli 101s nömrəli Sərəncamının 3.3-cü bəndinə əsasən “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər”in təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli 2469 nömrəli Sərəncamının icrasının təmin edilməsi istiqamətində “2021-2025-ci illərə dair sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın hazırlanması zamanı müvafiq alt işçi qruplarının yaradılması nəzərdə tutulmuşdur.

“Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər”in təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli 2469 nömrəli Sərəncamının icrasının təmin edilməsi barədə” Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 27 fevral tarixli 161s sayılı Sərəncamı ilə yaradılmış Yaşıl enerji məkanı üzrə alt işçi qrupunun 2021-ci il 26 iyul tarixli beşinci iclasında Strategiyanın müvafiq bölməsinin və Tədbirlər Planının yekun variantına baxılmış və alt işçi qrupunun (məqsəd 5.2) iclasında təsdiq edilmiş sənədlərlə birlikdə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə göndərilmişdir.

Bununla əlaqədar olaraq, “2022-2026-cı illərə dair sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın “yaşıl artım” ölkəsi” alt-məqsədi üzrə müvafiq bölməsinin və tədbirlər planının hazırlanması təmin edilmiş və müvafiq Katibliyə təqdim olunmuşdur.

Energetika sahəsində beynəlxalq əlaqələr üzrə

2021-ci il 11 fevral tarixində Bakı şəhərində Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin VII toplantısı virtual formatda keçirilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin açılış sessiyasında çıxış etdiyi təbirdə Azərbaycan, Türkiyə, Gürcüstan, Bolqarıstan, Serbiya, İtaliya, Böyük Britaniya, ABŞ, Yunanıstan, Rumıniya, Türkmənistan, Albaniya, Xorvatiya, Monteneqro, Macarıstan, Bosniya və Herseqovina, Şimali Makedoniyanın nazir, nazir müavinləri və müxtəlif dövlət qurumlarının yüksək səviyyəli təmsilçiləri, o cümlədən Avropa İttifaqı Komissiyasının enerji məsələləri üzrə komissarı xanım Kadri Simson və Avropa İttifaqının Qonşuluq Siyasəti və Genişlənmə danışıqları üzrə komissarı Oliver Varhelyi, həmçinin layihədə iştirak edən şirkətlərin, beynəlxalq maliyyə qurumlarının nümayəndələri iştirak etmişdir. Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin VII iclasının yekunlarına dair həmsədrin mətbuat üçün birgə bəyanat sənədi qəbul edilmişdir.

2021-ci il 17 fevral tarixində Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi və Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının Energetika Nazirliyi arasında fəaliyyət göstərən Birgə Texniki Komitənin 2-ci iclası virtual formatda keçirilmişdir. Azərbaycan tərəfindən energetika nazirinin müavini, qarşı tərəfdən isə Energetika nazirinin müşavirinin həmsədrliyi ilə təşkil edilmiş iclasda iki ölkə arasında neft və neft-kimya, elektroenergetika, enerji səmərəliliyi və bərpa olunan enerji mənbələri sahələrində əməkdaşlığın hazırkı səviyyəsi, planlaşdırılan layihələr və yeni əməkdaşlıq imkanları barədə geniş fikir mübadiləsi aparılmış və iclasın yekunlarına dair sənəd razılaşdırılmışdır.

2021-ci il 24 fevral tarixində Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına (TDƏŞ) Azərbaycanın sədrliyi çərçivəsində energetika nazirlərinin virtual formatda 1-ci iclası

keçirilmişdir. Azərbaycan Respublikası energetika nazirinin sədrlik etdiyi iclasda Türkiyə və Qazaxıstanın energetika nazirləri, Qırğızıstanın energetika və sənaye nazirinin müavini, Özbəkistanın energetika nazirinin elm və innovasiyalar üzrə müşaviri və Macarıstanın Xarici İşlər və Ticarət Nazirliyinin energetika və iqlim üzrə xüsusi səfəri iştirak etmişdir. İclasda bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi, enerji səmərəliliyi, qabaqcıl texnologiyalar, enerji marşrutlarının inkişafı və şaxələndirilməsi, ölkələrin tranzit imkanlarından səmərəli istifadə və digər məsələlər ətrafında müzakirələr aparılmış, ölkələr arasında sahə üzrə təcrübə mübadiləsinin həyata keçirilməsi üçün təlim mərkəzinin yaradılması təklif edilmişdir. İclasın yekunlarına dair sənəd razılaşdırılmış, həmçinin təşkilata üzv dövlətlər arasında energetika sahəsində əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi məqsədilə müzakirə olunan məsələlər üzrə alt işçi qrupların yaradılması və Qazaxıstanın 2022-ci ildə keçiriləcək TDƏŞ-in energetika nazirlərinin 2-ci iclasına ev sahibliyi etməsi barədə razılıq əldə olunmuşdur.

2021-ci il 14 aprel tarixində Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun ölkəmizə səfəri çərçivəsində “Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə Belarus Respublikasının Energetika Nazirliyi arasında energetika sahəsində əməkdaşlıq məsələlərinə dair Anlaşma Memorandumu” imzalanmışdır.

2021-ci il 30 aprel tarixində virtual formatda “Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə İndoneziya Respublikasının Energetika və Mineral Ehtiyatlar Nazirliyi arasında enerji əməkdaşlığına dair Anlaşma Memorandumu” imzalanmışdır.

2021-ci il 20 may tarixində Bakı şəhərində Energetika Nazirliyinin həmsədrliyi ilə “Azərbaycan Respublikası və Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Hökuməti arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiya”nın 4-cü iclası keçirilib. Tədbirin yekununda Komissiyanın iclasının Protokolu, həmçinin “Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Beynəlxalq Ticarət Departamenti arasında təmiz enerjiyə keçid sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu” hər iki tərəfdən həmsədrlər tərəfindən, həmçinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin “Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzi” ilə Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Rəqəmsal Hökumət Xidməti arasında rəqəmsal hökumət sahəsində Niyət Protokolu imzalanmışdır. Hökumətlərarası Komissiyanın 5-ci iclasının 2022-ci ildə London şəhərində keçirilməsinə dair razılıq əldə olunmuşdur.

2021-ci il 21 aprel və 24 may tarixlərində ölkəmizin işğaldan azad olunmuş ərazilərində həyata keçiriləcək bərpa və yenidənqurma işlərinə İtaliya şirkətlərinin cəlb olunması və mümkün əməkdaşlıq məsələlərinin müzakirəsi ilə bağlı “Azərbaycan Respublikası və İtaliya Respublikası arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiya”nın həmsədrlərinin iştirakı ilə virtual formatda Azərbaycan-İtaliya “Web missiya”sı keçirilmişdir. Tədbirdə Azərbaycan tərəfindən energetika naziri ilə yanaşı, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi, Azərbaycan Respublikasının İtaliya Respublikasındakı səfiri, İtaliya tərəfindən isə Xarici İşlər və Beynəlxalq Əməkdaşlıq Nazirliyinin nümayəndələri, İtaliyanın Azərbaycandakı səfiri, Mühəndislik və Texniki-iqtisadi Məsləhət Təşkilatlarının Milli Assosiasiyasının (OICE) və Milli İnşaat Şirkətlərinin Assosiasiyası (ANCE) və Memarlıq, İncəsənət və Şəhərlərin bərpası üzrə Milli Assosiasiyasının (Assorestaurato) rəhbərlikləri və müvafiq sahə üzrə ixtisaslaşmış İtaliya şirkətlərinin nümayəndələri iştirak etmişdir.

2021-ci il 17 iyun tarixində Azərbaycan tərəfindən energetika nazirinin müavininin, Ukrayna tərəfindən isə energetika nazirinin müavininin həmsədrliyi və hər iki ölkənin aidiyyəti qurumlarının iştirakı ilə videokonfrans formatında “Energetika sahəsində əməkdaşlıq üzrə Azərbaycan-Ukrayna İşçi Qrupu”nun 5-ci iclası keçirilmiş və iclasın yekunlarına dair sənəd razılaşdırılmışdır.

2021-ci il 24 iyun tarixində İOT-in energetika nazirlərinin 4-cü iclası energetika nazirinin sədrliyi ilə virtual formatda baş tutmuşdur. İclasda nazirlər toplantısı öncəsi enerji üzrə yüksək səviyyəli mütəxəssislər qrupunun 22-23 iyun tarixlərində keçirilmiş 4-cü iclasında müzakirə edilib yekunlaşdırılmış Enerji Əməkdaşlığı üzrə İOT Strategiyası və onun Fəaliyyət Planı, İOT Təmiz Enerji Mərkəzinin Nizamnaməsi, İOT Regional Elektrik Bazarı üzrə Yol Xəritəsi sənədləri təsdiq edilmiş və yekunda “Bakı Bəyannaməsi” qəbul edilmişdir.

2021-ci il 9 sentyabr tarixində Bakı şəhərində Energetika Nazirliyinin həmsədrliyi ilə Azərbaycan Respublikası və Qazaxıstan Respublikası arasında ticarət-iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 17-ci iclası keçirilmişdir. Tədbirin yekununda Komissiyanın iclasının Protokolu imzalanmışdır.

2021-ci il 30 sentyabr tarixində Bakı şəhərində Azərbaycan Respublikası ilə Çex Respublikası arasında energetika sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi və inkişaf etdirilməsi məqsədilə “Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə Çex Respublikasının Sənaye və Ticarət Nazirliyi arasında energetika sahəsində əməkdaşlıq haqqında” Saziş imzalanmışdır.

2021-ci il 18 oktyabr tarixində Çin Xalq Respublikasının Çindao şəhərində hibrid formatda keçirilən “Kəmərlər və Yol Energetika Nazirləri”nin 2-ci konfransında energetika naziri onlayn formatda iştirak etmişdir. Konfransın yekununda “Kəmərlər və Yol Enerji Tərəfdaşlığının Texniki Tapşırıqlar” sənədi və “Kəmərlər və Yol Yaşıl Enerji Əməkdaşlığı üçün Çindao Təşəbbüsü” qəbul olundu və yaşıl enerjiyə keçid sahəsində ölkələr arasında əlaqələndirmənin artırılmasına xidmət edəcək “Kəmərlər və Yol Enerji Tərəfdaşlığı üzrə Əməkdaşlıq Şəbəkəsi” təsis edildi.

2021-ci il 10 noyabr tarixində İOT Təmiz Enerji Mərkəzinə ev sahibliyi edəcək ölkənin seçilməsi ilə bağlı UNIDO, İOT Katibliyi və namizədliklərini rəsmi təqdim etmiş ölkələr – Azərbaycan, Türkiyə və İranın iştirakı ilə onlayn formatda görüş keçirilmişdir. Görüşdə Energetika Nazirliyinin Beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsindən nümayəndələr iştirak etmişdir. Görüşdə UNIDO eksperti tərəfindən edilmiş geniş texniki təqdimatda 3 namizəd ölkənin təqdim etdikləri namizədlik matrisləri UNIDO tərəfindən əvvəlcədən müəyyən edilmiş 8 kateqoriya və müvafiq alt kateqoriyalar çərçivəsində qiymətləndirilmiş və texniki qiymətləndirmənin yekun nəticəsi olaraq Azərbaycan 76 xal toplayaraq qalib elan edilmişdir. 2021-ci il 27 noyabr tarixində İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Aşqabad şəhərində keçirilmiş Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 25-ci iclasında ölkəmizin UNIDO-İOT Təmiz Enerji Mərkəzinə ev sahibliyi rəsmi şəkildə təsdiq edilmiş və Mərkəzin Nizamnaməsi İOT üzv-dövlətləri tərəfindən prinsiplial olaraq qəbul edilmişdir. Eyni zamanda sözügedən iclasın qərarına müvafiq olaraq, Nizamnamənin VI Maddəsinə (Mənzil Qərargahı) Mərkəzin mənzil qərargahınının Bakı şəhərində olacağı ifadəsi əlavə olunmuşdur.

31 oktyabr - 12 noyabr 2021-ci il tarixlərində Qlazqo şəhərində keçirilmiş BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 26-cı sessiyasında (COP 26) energetika nazirinin müavini iştirak etmişdir. COP26 çərçivəsində Azərbaycanın qoşulduğu 9 bəyanat və təşəbbüslərdən aşağıdakılara Energetika Nazirliyi qoşulmuşdur:

- Kömürdən Enerjiyə Keçid Alyansı (Powering Past Coal Alliance);
- Kömürdən Yeni Elektrik Enerjisinə Yox (No New Coal Power Compact);

- Yaşıl Şəbəkələr Təşəbbüsü (Green Grids Initiative);
- Kömürdən Təmiz Enerjiyə Keçid üzrə Qlobal Bəyanat (Global Coal to Clean Power Transition Statement).

2021-ci il 2 dekabr tarixində ölkəmizin CAREC Proqramına 2021-ci il üzrə sədrliyi çərçivəsində virtual formatda 5-ci Enerji İnvestisiya Forumu keçirilmişdir, iclasa energetika naziri rəhbərlik etmişdir.

2021-ci il 21-22 dekabr tarixlərində Bakı şəhərində Azərbaycanın energetika naziri və Türkiyənin energetika və təbii sərvətlər nazirinin həmsədrliyi ilə Azərbaycan-Türkiyə 1-ci Enerji Forumu keçirilmişdir. Enerji Forumu 21 dekabr tarixində 4 prioritet sahə - Karbohidrogen və neft-kimya məhsulları, Bərpa olunan enerjiden istifadə və enerji səmərəliliyi, Elektrik enerjisi bazarı, elektrik enerjisinin paylanması və ötürülməsi və Tənzimləmə üzrə hər iki ölkənin dövlət və özəl sektorlarının nümayəndələrindən ibarət olan işçi qrupların iclasları ilə öz fəaliyyətinə başlamışdır. Forumun yekununda iki ölkə arasında 6 sənəd, o cümlədən Forumun Protokolu imzalanmış, gələcək enerji əməkdaşlığının çərçivəsini müəyyən edən Yol Xəritəsi qəbul edilmişdir.

Energetika Nazirliyi tərəfindən verilən icazələr üzrə

Sahibkarlıq fəaliyyətinə icazələrin verilməsində şəffaflığın artırılması, onların verilmə prosesinin asanlaşdırılması məqsədilə, qanunvericiliyə əsasən müvafiq icazələrin alınması üçün Energetika Nazirliyi tərəfindən sənədlərin qəbulu və onların verilməsi 2018-ci ilin fevral ayından 5 sayılı Bakı "ASAN xidmət" mərkəzi vasitəsilə həyata keçirilir.

2021-ci ildə ümumilikdə 1135 icazə verilmişdir ki, onlardan 221-i Energetika Nazirliyi tərəfindən, 914-ü isə Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi tərəfindən həyata keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1998-ci il 22 aprel tarixli 91 nömrəli qərarının 4.30-cu bəndinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunun (NEZ) modernizasiya və yenidənqurma layihəsi çərçivəsində aparılan təmir və tikinti işləri üçün ölkəyə gətirilən avadanlıqların və materialların gömrük idxal rüsumuna cəlb olunmaması məqsədilə 2021-ci il ərzində 409 təsdiqedicə sənəd verilmişdir.

İnzibati xəta haqqında işlərə baxılması üzrə

"Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli Fərmanının 5-ci bəndinə müvafiq olaraq 2021-ci il ərzində İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 279-cu, 281-ci və 282-ci maddələri üzrə ümumilikdə 298 inzibati xəta haqqında işə baxılmış, onlardan 186 iş üzrə inzibati tənbeh vermə haqqında qərar, 112 iş üzrə inzibati xəta haqqında iş üzrə icraata xitam verilməsi barədə qərar qəbul edilmişdir.

Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi tərəfindən 55 iş üzrə məhkəmələrdə üçüncü şəxs qismində mütəxəssislərin iştirakı təmin edilmiş və məhkəmələr tərəfindən tələb olunduğu hallarda yazılı mütəxəssis rəyləri verilmişdir.

Bundan əlavə aparılmış araşdırmalar nəticəsində ümumilikdə 15 obyektin elektrik qurğu və avadanlıqları Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları"nın, 10 obyektin qaz qurğularının isə Azərbaycan Respublikası Nazirlər

Kabinetinin 2011-ci il 12 may tarixli 80 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qazdan istifadə Qaydaları”nın tələbləri pozulmaqla texniki sənədləşdirmə aparılmadan elektrik enerjisi və qazpaylayıcı şəbəkələrinə qoşulduğu aşkar edilmiş, müvafiq tədbirlər görülməklə nöqsanların aradan qaldırılması təmin olunmuşdur.

Texniki Şuraların fəaliyyəti üzrə

Azərbaycan Respublikası energetika nazirinin 2021-ci il 8 aprel tarixli F-32 nömrəli əmri ilə Balakən “ASAN xidmət” mərkəzində və Yevlax “KOB evi”ndə Texniki Şuralar yaradılaraq Şuraların sayı 19-a çatdırılmışdır.

2021-ci il ərzində 1 və 2 saylı “ASAN Kommunal” mərkəzlərində, Xaçmaz və Yevlax KOB evlərində, Sumqayıt, Gəncə, Sabirabad, İmişli, Masallı, Quba, Bərdə, Mingəçevir, Qəbələ, Şəki, Şamaxı, Kürdəmir, Tovuz, Ağcabədi və Balakən “ASAN xidmət” mərkəzlərində fəaliyyət göstərən Texniki Şuralara Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 4 aprel tarixli 1313 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Sahibkarların tələb olunan gücü 150 kVt-a qədər (150 kVt da daxil olmaqla mövcud 0,4 kV-luq şəbəkədən) olan mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin, layihə sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Qaydası”nın tələblərinə uyğun olaraq ümümlikdə 2748 müraciət qəbul olunaraq icra edilmişdir.

2021-ci il ərzində daxil olmuş vətəndaş müraciətləri haqqında:

2021-ci il ərzində Energetika Nazirliyinin Aparatına 6754 vətəndaş müraciəti (o cümlədən 4980-u Çağrı Mərkəzi vasitəsilə) daxil olmuşdur. Onlardan 919-u ərizə, 4842-si şikayət, 25-i təklif, 968 müraciət isə məlumat xarakterli olmuşdur.

Müraciətlərin 5786-sı icra xarakterli olmuşdur. 5786 müraciətin 420-si nəzarətlə icra edilmişdir.

Hesabat dövrü ərzində bilavasitə vətəndaşlardan 6641, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasından 34, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisindən 6, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetindən 28 və digər qurumlardan 45 müraciət daxil olmuşdur.

Baxılmanın nəticəsi	Say
Həll olunub	1947
Qismən təmin edilib	411
Rədd edilib	5
Müvafiq izahat verilib	2610
İcradadır	375
Aidiyyəti üzrə göndərilib	177
Baxılmamış saxlanılıb	259
Baxılmadadır	2
Məlumat xarakterli	968
Cəmi	6754

Müraciətlər əsasən elektrik enerjisi və qaz təchizatı ilə bağlı, istilik enerjisi, kadr məsələləri, qəbula yazılmaq, icazələr və s. mövzularla bağlı olmuşdur.

Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyi tərəfindən 2021-ci il üzrə görülmüş işlərə dair

Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi yanında Bərpa Olunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyi cari hesabat dövründə fəaliyyət istiqamətinə uyğun olaraq bərpa olunan enerji mənbələri və onlardan səmərəli istifadə sahəsində fəaliyyətin təşkili və tənzimlənməsi və dövlət siyasətinin həyata keçirilməsində iştirak etmişdir.

“Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamı ilə verilmiş tapşırıqların icrasının təmin edilməsi məqsədilə ölkədə bərpa olunan enerji sahəsində yeni istehsal güclərinin yaradılması və sahəyə özəl, o cümlədən xarici investisiyaların cəlb edilməsi istiqamətində 2021-ci il 14 aprel tarixində Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi və Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (İFC) arasında dənizdə külək enerjisindən istifadə sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır. Bununla əlaqədar “Azərbaycanda dənizdə külək enerjisindən istifadənin inkişafı üzrə Yol Xəritəsinin hazırlanması” layihəsi üzrə işlər davam etdirilməkdədir. Layihə üzrə cəlb edilmiş məsləhətçi şirkət tərəfindən Yol Xəritəsinin ilkin variantı təqdim olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi ilə Asiya İnkişaf Bankı arasında əməkdaşlıq çərçivəsində Asiya İnkişaf Bankı tərəfindən maliyyələşdirilən “Üzən Günəş Enerji Sistemlərinin İnkişafı” regional layihəsi çərçivəsində reallaşdırılan “Üzən günəş panelləri sisteminin inkişafına dair biliklərin mübadiləsi və texniki yardım dəstəyi” pilot layihəsi üzrə işlər davam etdirilir. Layihə çərçivəsində 2022-ci ilin birinci rübündə Böyükşor gölü üzərində 100 kVt gücündə üzən günəş panelləri sisteminin quraşdırılması nəzərdə tutulur. Eyni zamanda, böyük həcmli güclü üzən günəş enerjisi layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası ərazisində su hövzələrin təhlili aparılmış və Böyükşor gölü üzərində 50 MVt gücündə günəş enerjisi layihəsinin ilkin texniki iqtisadi əsaslandırılması hazırlanmışdır. Hazırda, Mingəçevir su anbarı üzərində daha böyük gücdə günəş enerjisi layihəsinin reallaşdırılmasının təhlili perspektivləri Bank ilə müzakirə edilməkdədir.

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB) ilə həyata keçirilən “Azərbaycanda bərpa olunan enerji hərəraclarının keçirilməsinə dəstək” layihəsi çərçivəsində hərərac qaydaları, hərəraclar üçün şərtlər toplusu, həmçinin elektrik enerjisinin alqı-satqı müqavilələrinin hazırlanması nəzərdə tutulmuşdur. Sözügedən sənəd layihəsi ilə bağlı rəy və təkliflər alınmış və hal-hazırda təkmilləşdirmə mərhələsindədir.

AYİB-in Azərbaycandakı fəaliyyətinin bir hissəsi kimi, Bank və Energetika Nazirliyi arasında imzalanmış Niyət Məktubu çərçivəsində həyata keçirilən “Azərbaycanda kiçikmiqyaslı bərpa olunan enerji layihələri üçün təmiz ölçü sistemi üzrə normativ çərçivənin tətbiqinin dəstəklənməsi” layihəsinin həyata keçirilməsinə başlanmışdır. Layihə çərçivəsində Məsləhətçi tərəfindən hazırlanmış “Aktiv istehlakçının dəstəklənməsi mexanizminin tətbiqi Qaydaları” sənədinin ilkin variantı rəy və təklif üçün Nazirliyə təqdim edilmişdir.

Almaniya Enerji Agentliyi (DENA) ilə əməkdaşlıq çərçivəsində “Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi ilə DENA arasında Azərbaycanın seçilmiş ərazilərində bərpa olunan enerji texnologiyalarının tətbiqi ilə mərkəzləşdirilməmiş enerji təchizatının təşviqi çərçivəsində Əməkdaşlıq” layihəsi həyata keçirilmiş və layihəyə dair yekun hesabat ingilis dilində 2021-ci il 15 dekabr tarixində təqdim olunmuşdur.

Cari ildə Azərbaycan Respublikasında geotermal enerji potensialından istifadə perspektivlərinin araşdırılması çərçivəsində İslandiya təcrübəsinin öyrənilməsi məqsədilə Azərbaycanın Avstriyadakı Səfirliyinin dəstəyi ilə bir sıra İslandiya şirkətləri ilə onlayn müzakirələr təşkil olunmuş və təcrübə mübadiləsi aparılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli 2469 nömrəli Sərəncamı ilə “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər”i təsdiq edilmiş və növbəti onillikdə ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına dair beş Milli Prioritetdən biri kimi “Təmiz ətraf mühit və “yaşıl artım” ölkəsi” müəyyənləşdirilmişdir. Bu sahədə aparılan işlər çərçivəsində bərpa olunan enerji mənbələri potensialına malik ərazilərin müəyyənləşdirilməsi və prioritetləşdirilməsi istiqamətində ölkə üzrə kameral araşdırmalar davam etdirilmişdir. Bundan əlavə olaraq, Milli Prioritetlər çərçivəsində hazırlanmaqda olan “2022-2026-cı illərdə sosial iqtisadi inkişaf Strategiyası” sənədinin “5.2. Yaşıl Enerji Məkani” strateji istiqaməti üzrə müvafiq təhlillər aparılmış və tədbirlər müəyyən edilmişdir.

Cari dövr ərzində yaşıl enerjinin tətbiqinin genişləndirilməsi, BOEM-dən istifadə və iqlim dəyişmələri ilə mübarizə sahəsində ölkəmizin nüfuzunun artırılması, BOEM layihələrinə regional təsir imkanlarının yaradılması məqsədilə İƏT ilə Təmiz Enerji Mərkəzinin yaradılması istiqamətində müzakirələrin aparılması və ölkəmizin Mərkəzə ev sahibliyi etməsi üzrə əməkdaşlıq davam etdirilmişdir. 2021-ci il 27 noyabr tarixində İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Aşqabad şəhərində keçirilmiş Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 25-ci iclasında ölkəmizin UNIDO-İƏT Təmiz Enerji Mərkəzinə ev sahibliyi rəsmi şəkildə təsdiq edilmiş və Mərkəzin Nizamnaməsi İƏT üzv dövlətləri tərəfindən prinsiplial olaraq qəbul edilmişdir.

2021-ci il 24 iyun tarixində Azərbaycanın ev sahibliyi və sədrliyi ilə İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) energetika nazirlərinin 4-cü iclası zamanı Enerji Əməkdaşlığı üzrə İƏT Strategiyası və onun Fəaliyyət Planı, İƏT Təmiz Enerji Mərkəzinin Nizamnaməsi, İƏT Regional Elektrik Bazarı üzrə Yol Xəritəsi, həmçinin nazirlər görüşünün yekun sənədi “İƏT regionunda enerji əməkdaşlığının artırılmasına dair Bakı Bəyannaməsi” qəbul olunmuşdur.

“İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə Yaşıl Enerji Zonası” Konsepsiya sənədinin hazırlanması çərçivəsində 2021-ci il ərzində işğaldan azad olunmuş ərazilərdə bərpa olunan enerji üzrə potensialın araşdırılması, ərazilərin müəyyənləşdirilməsi, mövcud stansiyaların vəziyyətinin qiymətləndirilməsi məqsədilə əraziyə 8 ekspedisiya təşkil olunmuşdur. Ekspedisiyalar zamanı Zəngilan və Cəbrayıl rayonunda mövcud günəş potensialını ölçmək məqsədi ilə günəş monitorinq stansiyası quraşdırılmış, Kəlbəcər və Laçın rayonlarında külək potensialı ərazilərə və həmçinin dağdılaraq yararsız hala salınmış 2 ədəd külək turbinlərinə baxış keçirilmiş, ərazinin relyefi, meteostansiyanın quraşdırılacağı yer, yol-infrastrukturunu barədə məlumatlar toplanmış, ərazinin koordinatları təyin edilmişdir. Laçın dəhlizində, Qubadlı rayonunda, Kəlbəcər rayonunda dağıdılmış və yaxud da natamam tikilmiş su elektrik stansiyalarına baxış keçirilmiş, SES-lərin hər birinin koordinatları götürülmüş, stansiyaların və suqəbuledicilərin texniki vəziyyətini əks etdirən şəkillər çəkilmiş və hesabatlar hazırlanıb aidiyyəti üzrə təqdim olunmuşdur. Qarabağa ekspedisiya zamanı Kəlbəcər və Laçında geotermal mənbələrə də baxış keçirilmişdir.

Məlumdur ki, Qarabağ ərazisi bərpa olunan enerji resursları ilə zəngindir. Qarabağ Azərbaycanda yerli su ehtiyatlarının formalaşdığı əsas rayonlardan biridir. Azərbaycanın yerli su ehtiyatlarının 25%-i, yəni ildə təqribən 2 milyard 560 milyon kub metr su ehtiyatları bu ərazidə formalaşır. Regionun Tərtər, Bazarçay (Bərgüşadçay), Həkəri kimi əsas çayları və digər kiçik çayları böyük su enerji potensialına malikdir. Bütün bunlarla yanaşı, Kəlbəcər rayonu ərazisində 3093 m³/gün, Şuşada isə 412

m³/gün termal su ehtiyatları mövcuddur. Hazırda qeyd olunan ərazilər üzrə bu potensialdan istifadə imkanları araşdırılmaqdadır.

KSES-lərin tədqiqi üçün Qubadlı, Laçın, Kəlbəcər rayonlarına təşkil edilmiş çoxsaylı ekspedisiyalarda işğaldan azad edilmiş ərazilərdə (o cümlədən sülhməramlıların yerləşdirildiyi ərazilər də daxil olmaqla) 156 MVt-ı (41 ədəd) KSES-lər olmaqla ümumilikdə gücü 241,3 MVt olan 45 stansiya müəyyən olunmuşdur. Məlum olmuşdur ki, 34 stansiyanı işğalçılar əraziləri tərk edərkən yararsız hala salmışdır. Buna baxmayaraq stansiyalardan ümumi gücü 15.8 MVt olan 3 KSES - Gələbird, Suqovuşan-1 və Suqovuşan-2 stansiyaları bərpa edilmişdir. KSES-lə bağlı əksər stansiyaların su qəbuledici hissəsi, generator binasının koordinatları və müvafiq olaraq su basqısının hesablanması üçün hündürlük fərqləri müəyyən edilmişdir.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpa olunan enerji potensialından səmərəli istifadə etmək məqsədilə Kəlbəcər və Laçın rayonları ərazisində ilkin qiymətləndirmə nəticəsində müəyyən edilmiş sahələrdə özəl investisiya hesabına 100 MVt gücündə külək enerjisi layihəsinin həyata keçirilməsi məqsədilə Agentlik tərəfindən "Məlumat sorğusu" sənədi (RFI) hazırlanmışdır və bu sahədə ixtisaslaşmış enerji şirkətlərinə təqdim olunmuşdur. Hazırda bir neçə xarici və yerli şirkət tərəfindən layihəyə maraq ifadə olunmuşdur. Layihənin növbəti RFQ mərhələsinə məsləhətçi dəstəyinin göstərilməsi məqsədilə beynəlxalq təşkilatlarla müzakirələr aparılır.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçiriləcək bərpa olunan enerji layihələrində iştiraka maraqlı olan Türkiyə ("Best Brands Energy Group", "Eksim Holding", "Renevo Enerji", "Solar APEX", "Zorlu Enerji", "Siyah kalem", "Voltan"), İspaniya ("Artic Green Gorp", "Mannvit", "Efla", "Noblica"), Almaniya ("Verkis"), İsrail ("Telemenia"), İtaliya ("Technimont"), Koreya ("Securo"), Qətərin (Nebras Power), Çin ("Gezhouba Group International") və digər ölkələrin şirkətləri ilə çoxsaylı onlayn görüşlər keçirilmiş və mümkün əməkdaşlıq imkanları araşdırılmışdır.

Bərpa olunan enerji, aşağı karbonlu texnologiyalar, hidrogen enerjisindən istifadə üzrə Böyük Britaniya təcrübəsinin öyrənilməsi, eləcə də bu sahədə kadr potensialının gücləndirilməsi məqsədilə Energetika Nazirliyi və Böyük Britaniya Səfirliyi arasında əməkdaşlıq çərçivəsində çoxsaylı təlim və seminarlar keçirilməkdədir.

Hesabat dövründə Energetika Nazirliyindən və bilavasitə Dövlət Agentliyinə daxil olan təşkilat, şirkət və vətəndaşların müraciət, ərizə və təklifləri araşdırılmış və müvafiq qaydada cavablandırılmışdır. 2021-ci il ərzində 141 vətəndaş müraciəti daxil olmuş və müraciətlərin icrası qanunvericiliyə uyğun olaraq təmin edilmişdir. Tam elektrik və ya "plug-in" hibrid mühərrikli avtomobillərdən istifadə, "Külək enerji hasilatı qurğusu" adlı layihənin maliyyələşdirilməsi, "Tullantı batareyaların təkrar emalı", "Elektroliz yolu ilə sudan enerji alınması", "Bioyanacaq" və işğaldan azad edilmiş Kəlbəcər rayonunun infrastrukturunun bərpası, digər məsələlər ilə bağlı vətəndaşların müraciətlərinə və sorğularına rəsmi cavab verilmişdir.

Dövlət Agentliyinin tabeliyindəki "Azalternativenerji" MMC-nin fəaliyyəti barədə

"Azalternativenerji" MMC tərəfindən stansiya və sosial obyektlərdə istismar zamanı baş verən çatışmazlıqların aradan qaldırılması üzrə Tədbirlər Planı hazırlanmışdır. 2021-ci il ərzində "Azalternativenerji" MMC-nin balasında olan stansiyalarda qurğu və avadanlıqlara lazımi texniki xidmət göstərilmiş, mütəmadi

olaraq profilaktika və ölçü-sınaq işləri aparılmış, sıradan çıxmış əksər avadanlıqlar gecikdirilmədən təmir edilmiş və ya yeni ehtiyat hissələri ilə əvəz edilərək stansiyaların normal rejimdə işləməsinə qısa müddət ərzində nail olunmuşdur.

İşğaldan azad olunmuş bölgəyə növbəti ekspedisiyalar zamanı Yaponiyanın “TEPCO” şirkətinin yerli nümayəndələri ilə birgə “Azalternativenerji” MMC-nin əməkdaşları Qarabağ ərazisində mövcud olan bir sıra elektroenergetika qurğularına, kabel-kommunikasiyalara və Tərtər, Laçın, Qubadlı rayonlarında su elektrik stansiyalarına, Kəlbəcərin külək potensialı ərazilərinə baxış keçirilmiş, Cəbrayıl günəş ölçü-müşahidə qurğusunda kiçik təmir-saxlama işləri aparılmışdır.

Hesabat dövründə eyni zamanda Naxçıvan, Samux, Ağstafa və İmişli meteostansiyaları haqqında 2 illik məlumatlar MMC-nin mütəxəssisləri tərəfindən toplanmış və müvafiq qaydada Dövlət Agentliyinə təqdim olunmuşdur. Cəbrayıl, Zəngilan və Zod ərazilərinin “Sander Partner” proqramı vasitəsi ilə 30 illik külək məlumatları əsasında potensial hesablanmışdır.

“Azalternativenerji” MMC-nin balansında olan günəş, külək və KSES-lərin təmiri ilə əlaqədar olaraq 2021-ci ilin əvvəlində müvafiq “Təmir Qrafiki” hazırlanmış və təsdiq edilmişdir. Təsdiqlənmiş “Təmir Qrafiki”nə əsasən Qobustan Hibrid Elektrik Stansiyasında, Suraxanı GES-də, Samux Aqro-enerji və Yaşayış Kompleksində, Pirallahı GES-də, Sahil GES-də və sosial obyektlərdə quraşdırılmış istilik qurğularında istismar, təftiş, təmir-bərpa və profilaktika işləri həyata keçirilmişdir.

2021-ci il üzrə bərpa olunan enerji mənbələri hesabına enerji istehsalının təmin olunması ilə bağlı Dövlət Agentliyinin tabeliyindəki “Azalternativenerji” MMC-in stansiyaları tərəfindən elektrik enerjisi üzrə istehsal göstəriciləri aşağıdakı kimidir:

2021-ci il ərzində “Azalternativenerji” MMC-nin obyektlərində istehsal olunmuş elektrik və istilik enerjisi göstəriciləri

№	Obyektin adı	Elektrik enerjisi (mln. kVt.st)	İstilik enerjisi (Qkal.)
1	Qobustan Hibrid Elektrik Stansiyası	4,909	
2	Suraxanı GES	0,629	
3	Pirallahı GES	0,469	
4	Sahil GES	1,474	
5	Samux GES	0,856	
6	Şəki KSES	0,247	
7	Masallı rayonu Boradigah kənd idman zalında quraşdırılmış günəş qurğusu	0,078	
8	Beyləqan rayonu Xocavənd rayon idman zalında quraşdırılmış günəş qurğusu	0,068	
9	Sabirabad Regional Asan xidmət mərkəzində quraşdırılmış günəş qurğusu	0,015	
10	Masallı rayonu Boradigah kənd idman kompleksi MMC	0,017	

11	Biləsuvar rayon məcburi köçkünlər üçün inşa edilmiş 6 məktəb və 6 uşaq bağçası kompleksi	0,344	548,280
12	Bakı şəhəri üzrə sosial obyektlərdə quraşdırılmış günəş panelləri və istilik nasosları	0,085	264,680
	Yekun:	9,191	812,960

Energetika Nazirliyinin tabeliyində Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi tərəfindən görülmüş işlər barədə məlumat

Elektrik enerjisi təchizatı sahəsində yeni, yaxud yenidən qurulan, həmçinin enerji təchizat sxemini dəyişən elektrik qurğularının layihələrinin və qaz təchizatı sahəsində tikilən, yenidən qurulan obyektlərin layihə sənədlərinin razılaşdırılması üzrə:

Elektrik enerjisi üzrə 254 ədəd (68 ədədi 0,4 kV-luq şəbəkədən, 186 ədədi isə yüksək gərginlikli şəbəkədən) elektrik qurğusunun layihə sənədi razılaşdırılmış, 65 ədəd layihə sənədinin isə aşkar olunmuş çatışmazlıq səbəbindən razılaşdırılmasından imtina olunmuşdur.

Qaz təchizatı üzrə 3521 ədəd tikinti obyektinin layihə sənədi razılaşdırılmış, 113 ədəd layihə sənədinin isə aşkar olunmuş çatışmazlıq səbəbindən razılaşdırılmasından imtina olunmuşdur.

Elektrik enerjisi təchizatı sahəsində istismara buraxılış aktlarının verilməsi üzrə:

Elektrik enerjisi üzrə 212 ədəd (56 ədədi 0,4 kV-luq şəbəkədən, 156 ədədi isə yüksək gərginlikli şəbəkədən) elektrik qurğusu üçün istismara buraxılış aktı verilmişdir.

Sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilməsi üzrə:

Təbii qaz istehlakçılarının təqdim etdikləri 702 ədəd razılaşdırılmış layihəyə uyğun olaraq tikintisi başa çatdırılmış sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilmişdir.

Büdcədən maliyyələşən müəssisə və təşkilatların elektrik qurğularında və qaz təchizatı sahələrində nəzarət tədbirlərinin həyata keçirilməsi üzrə:

Büdcədən maliyyələşən müəssisələrdə təsdiq olunmuş iş planına uyğun olaraq elektrik qurğularının texniki istismar, təhlükəsizlik texnikası qaydalarına əməl olunmasının və elektrik enerjisindən istifadənin vəziyyəti ilə bağlı 152, qazdan səmərəli istifadənin və qaz qurğularının etibarlı istismarının təmin edilməsi, həmçinin müvafiq sahəyə dair normativ hüquqi aktların tələblərinə əməl olunması vəziyyətinin araşdırılması məqsədilə 152 nəzarət tədbiri həyata keçirilmişdir. Aşkar olunan pozuntuların aradan qaldırılması üçün icrası məcburi olan göstərişlər verilmişdir.

Elektroenergetika müəssisəsi ilə enerji təchizatı müəssisəsi arasında quraşdırılmış elektrik sayğaclarının yoxlanılması üzrə:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları"nın 7.15-ci bəndinin tələblərinə əməl olunmasının yoxlanılması məqsədi ilə Agentlik tərəfindən müvafiq olaraq "Azərenerji" ASC və "Azərişiq" ASC-nin nümayəndələrinin iştirakı ilə 73 ədəd elektrik saygacının texniki vəziyyətinə baxış keçirilmiş, cərəyan transformatorlarının sxemləri və əmsalları yoxlanılıb möhürlənmiş, sayğaclar kompüterlə oxunmuş və aşkar olunan qüsurlar sənədləşdirilmişdir.

Ölkədə elektrik enerjisi təchizatının yaxşılaşdırılması sahəsində aparılan işlər üzrə:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin ölkədə elektrik enerjisi ilə təmin edilməyən yaşayış məntəqələri, qeyri-yaşayış sahələri barədə məlumatların

dəqiqləşdirilərək mütəmadi olaraq yenilənməsi və bunun üçün tədbirlərin görülməsi istiqamətində işlərin intensivləşdirilməsi və nəticəsi haqqında ildə iki dəfə olmaqla Nazirlər Kabinetinə məlumat verilməsi barədə 2019-cu il 13 may tarixli 12/12-53 nömrəli və 2020-ci il 11 mart tarixli 2971 nömrəli tapşırıqlarının icrası ilə əlaqədar energetika nazirinin 2020-ci il 4 may tarixli F-53 nömrəli əmri ilə yaradılmış işçi qrupunun üzvləri, aidiyyəti yerli icra hakimiyyəti orqanlarının nümayəndələri və enerji təchizatı müəssisəsinin əməkdaşları ilə birlikdə elektrik enerjisi ilə təmin edilməyən yaşayış məntəqələri, qeyri-yaşayış sahələri barədə məlumatlar dəqiqləşdirilmiş, 2021-ci ilin birinci yarımili üzrə məlumatlar Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Qeyd olunan məlumatların yenilənməsi məqsədilə işlər davam etdirilir.

Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahələrində daxil olmuş şikayətlərin araşdırılması üzrə

Agentliyə bilavasitə istehlakçılardan, Energetika Nazirliyindən və digər qurumlardan daxil olmuş elektrik enerjisi təchizatı üzrə 5251, qaz təchizatına dair 905, istilik təchizatı üzrə 66 şikayət mahiyyəti üzrə araşdırılmışdır. Həmin araşdırmalar nəticəsində aşkar olunmuş pozuntuların aradan qaldırılması üçün qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tədbirlər görülmüşdür.

Elektrik enerjisi təchizatı üzrə 1 şikayətin əsassız olduğu müəyyən edilmiş, bu barədə şikayətçi məlumatlandırılmışdır.

Digər şikayətlərin araşdırılması zamanı aşkar edilmiş qayda pozuntularının aradan qaldırılması üçün icrası məcburi olan göstərişlər verilmişdir.

Müraciətlərin həllində göstərilmiş köməliyə görə ərizəçilərdən Agentliyə elektrik enerjisi təchizatı ilə bağlı 128, qaz təchizatı üzrə 37, istilik təchizatı ilə əlaqədar isə 4 təşəkkür məktubu daxil olmuşdur.

Biliklərin yoxlanılması üzrə:

Agentliyin Nizamnaməsinin 3.1.38-ci yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə istehlakçıların müraciəti əsasında 133 müəssisədə 588 nəfər olmaqla elektrotexniki heyətin və elektrik təsərrüfatlarına cavabdeh şəxslərin texniki istismar, təhlükəsizlik texnikası qaydaları üzrə peşə bilikləri yoxlanılmış, yoxlama nəticəsində biliklərin artırılması üzrə təkliflər verilmiş, bu istiqamətdə müraciət edən istehlakçılara metodiki yardım göstərilmişdir.

Keyfiyyət göstəricilərinin tətbiqi üzrə

Energetika sahəsində:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin tapşırığına əsasən "Azərişiq" ASC tərəfindən hazırlanmış "Paylayıcı şəbəkələr üzrə enerji təchizatının keyfiyyət göstəricilərinin təyin edilməsi Metodikası"nın layihəsinə baxılmış və bununla əlaqədar "Azərenerji" ASC və "Azərişiq" ASC-nin mütəxəssislərinin də iştirakı ilə cari ildə video-konfrans formatında görüşlər keçirilərək Metodikanın layihəsi yenidən işlənilmişdir. Sözügedən Metodikada şəbəkələrin etibarlılıq analizləri, elektrik enerjisi təchizatının keyfiyyət göstəricilərinin və ya etibarlılıq indekslərinin (SAİDİ, SAİFİ) hesablanmasının metodikası öz əksini tapmışdır. Nəticə etibarilə Biznes mühiti və beynəlxalq reytinglər üzrə Komissiyanın "Elektrik təchizatı şəbəkələrinə qoşulma" işçi qrupunda aidiyyəti qurumlarla birlikdə Metodikanın layihəsi müzakirə edilmiş, qeyd olunan rəy və təkliflər nəzərə alınaraq qəbul olunması təklif edilmişdir.

Qaz sahəsində:

Agentliyin Nizamnaməsinin 3.1.28-ci və 3.1.29-cu yarımbəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədilə qazın keyfiyyət göstəricilərinin təyin edilməsi, eləcə də tənzimləmə prosedurlarının və nəzarətin həyata keçirilməsi ilə bağlı araşdırmalar aparılmış və tədbirlər görülmüşdür. Həmin tədbirlərə uyğun olaraq SOCAR-ın mütəxəssisləri ilə birgə “Qaz İxrac” İdarəsinin Magistral Qaz Kəmərləri Sahələrinə məxsus qaz ölçü qovşaqlarında istismarda olan “NGC” markalı axın qaz xromatoqraflarına Agentlik tərəfindən təsdiqlənmiş plan-qrafikə əsasən ayda bir dəfə texniki baxış keçirilməsində iştirak edilmişdir.

SOCAR-ın “Neftqazəlmütədqiqatlayihə” İnstitutunun Qazın keyfiyyət göstəricilərinin təyini üzrə laboratoriyasının mütəxəssisləri ilə birgə qaz ölçü qovşaqlarından qaz nümunələrinin götürülməsində, karbohidrogenə və suya görə şəh nöqtəsinin təyini prosedurlarında iştirak edilmişdir.

Qaz təchizatı müəssisələri tərəfindən SAİDİ (kəsintilərin orta müddət göstəricisi) və SAİFİ (kəsintilərin orta tezlik göstəricisi) hesablama metodikasının təhlil olunması məqsədilə “Azəriqaz” İB-dən 2021-ci il üzrə qazpaylayıcı şəbəkədə baş vermiş kəsintilərlə bağlı (planlı və plandankənar) məlumatlar əldə edilmişdir. Belə ki, Bakı şəhəri və regionlar nəzərə alınmaqla bütün qaz xidmət sahələri üzrə istehlakçıların qaz təchizatında baş vermiş kəsintilər barədə gündəlik məlumatlar Agentliyə təqdim olunur. “Azəriqaz” İB tərəfindən təqdim olunmuş 2021-ci il üzrə məlumatlar əsasında SAİDİ və SAİFİ göstəriciləri hesablanmış və təhlillər aparılmışdır.

2021-ci ilin birinci rübündə “McKinsey&Company” şirkətinin nümayəndələri “Qaz İxrac” və “Yeraltı qaz anbarları” idarələrinin obyektlərindən Agentliyin səlahiyyətli nümayəndəsinin iştirakı ilə qaz paylayıcı şəbəkəyə verilən təbii qazın dövlət standartlarının tələblərinə uyğunluğunun yoxlanılması məqsədilə ölçmələr aparmış, nümunələr götürmüşdür.

Ölkədə nəql olunan, paylanan və istehlak olunan qazın keyfiyyətinin və uçotunun dövlət standartlarının tələblərinə uyğunluğunun yoxlanılması məqsədilə SOCAR-ın “ROCWEB” informasiya portalı vasitəsilə ölçü qovşaqlarından alınan qazın keyfiyyət göstəricilərinə və digər parametrlərinə səmərəli nəzarət edilir.

Payız-qış mövsümünə hazırlıq vəziyyətinin yoxlanılması üzrə

Təchizatın dayanıqlığının təmin edilməsi və istehlakçıların fasiləsiz, keyfiyyətli elektrik və istilik enerjisi, habelə təbii qaz ilə təmin olunması məqsədilə “Azəristiliktəchizat” ASC, “Qaz İxrac” İdarəsi, “Azəriqaz” İB, “Azərenerji” ASC və “Azərişiq” ASC-nin məsul subyektlərinin payız-qış mövsümünə hazırlığı üzrə onlar tərəfindən təqdim olunmuş tədbirlər planlarına əsasən görülən işlərin icra vəziyyətinin müəyyənləşdirilməsi üçün monitorinqlər aparılmışdır. Payız-qış mövsümünə hazırlıq işlərinin nəticələrinin qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 24 fevral tarixli 65 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində payız-qış mövsümünə hazırlıq işlərinin aparılması Qaydası”na uyğun olaraq davam etdirilir.

Müvafiq sahədə strategiyanın müəyyən edilməsi və innovasiyaların tətbiqi üzrə

- Seçilmiş yaşayış məntəqələri üzrə elektrik enerji istehlakının mərkəzləşdirilmiş istilik təchizatından asılılığının qiymətləndirilməsi aparılmış, “Azəristiliktəchizat” ASC ilə müzakirələr keçirilmiş və hesabat hazırlanmışdır.

- Tənzimləyici fəaliyyət istiqamətləri üzrə ümumilikdə 60-dan çox ölkənin qabaqcıl təcrübəsi, o cümlədən Türkiyə Respublikasının Milli Enerji səmərəliliyi üzrə fəaliyyət planı, paylayıcı sistem operatorunun ayrılması sahəsində Gürcüstan Milli Enerji və Su Təchizatı Tənzimləmə Komissiyasının təcrübəsi, BP Energy Outlook 2020 buraxılışında toxunulan global enerji sisteminin təbiətinin dəyişdirilməsi və enerji mənbələrinə (təbii qaz, neft və bərpa olunan enerji) tələb və təklif məsələləri, 2021-ci ildə Texasda baş vermiş enerji böhranının səbəb və nəticələri, energetika sahəsində innovasiyalar üzrə İsrail şirkətlərinin təcrübəsi, şəbəkə planlaşdırılması ilə bağlı Avropa Enerji Tənzimləyicilərinin Əməkdaşlıq Agentliyinin (ACER) fəaliyyəti, Almaniya Federal Şəbəkə Agentliyinin Monitoring Hesabatı, Beynəlxalq Enerji Agentliyinin (IEA) elektrik enerjisi bazarı hesabatının öyrənilməsi istiqamətində araşdırmalar aparılmışdır.

- “Dayanıqlı inkişafın iqtisadi, sosial və ətraf mühit aspektlərinin gücləndirilməsi məqsədilə COVID-19 pandemiyasının mənfi təsirlərinin aradan qaldırılması: 2030-cu il Gündəliyinə nail olmaq məqsədilə inkluziv və effektiv sistemin yaradılması” ilə bağlı Birləşmiş Millətlər Təşkilatına təqdim edilməsi üçün görülmüş işlər əsasında hazırlanmış Azərbaycanın III Könüllü Milli Hesabatına dair rəy və təkliflər hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim olunmuşdur.

Qanunvericilik istiqamətində görülmüş işlər üzrə

Qanunvericilikdə həmahəngliyin təmin edilməsi və elmi-texniki tərəqqi nəzərə alınaraq, təşəbbüs qaydasında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları”nda dəyişikliklər edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı layihəsi hazırlanmış, “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi və “Azərişiq” ASC tərəfindən bildirilən rəy və təkliflər nəzərə alınmaqla təkmilləşdirilmişdir. Həmin layihə “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq yuxarıda qeyd olunan dövlət orqanlarının (qurumlarının) vizaları toplanaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

AYİB-in dəstəyi ilə həyata keçirilən “Azərbaycan Respublikasında yeni yaradılmış Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin fəaliyyətinə dəstək” layihəsinin ikinci fazası çərçivəsində görülmüş işlər üzrə:

Beynəlxalq məsləhətçi olan “DNV GL” şirkəti cəlb edilməklə energetika sahəsində tənzimləmə subyektlərinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi və nəzarətin həyata keçirilməsi sahəsində tənzimləmə subyektlərinin hesabat formaları, onların uçot və hesabatlarının təşkilinə dair tələblər, tənzimləmə subyektlərinin investisiya layihələrinin (proqramlarının) hazırlanması və icrasına nəzarətin həyata keçirilməsi, elektrik enerjisinin istehsalı və ötürülməsi sahəsində icazələrin verilməsi, elektrik enerjisi bazarının monitorinqi, istehlakçıların şikayətləri, tənzimləmə subyektləri arasında mübahisələrə baxılması ilə bağlı hüquqi münasibətləri tənzimləyən “Elektrik enerjisinin ötürülməsi (paylanması) sahəsində tənzimlənən qurumların investisiya fəaliyyətinin tənzimlənməsi Qaydaları”nın, “Elektrik enerjisi bazarının monitorinqi Qaydaları”nın, “Tənzimlənən subyektlərin hesabatlılıq sisteminin təşkili Qaydaları”nın, “Mübahisə və şikayətlərin həllinə dair Tövsiyələr”in, “Tənzimlənən sahədə tənzimləmə subyektləri tərəfindən icazələrin alınması, yenidən rəsmiləşdirilməsi, dayandırılması, ləğvi və onların qeydiyyatına dair Rəhbərlik” adlı sənəd layihəsinin, “Elektrik enerjisi istehsalı üzrə fəaliyyətin həyata keçirilməsi Qaydaları”nın, “Elektrik enerjisinin

ötürülməsi üzrə fəaliyyətin həyata keçirilməsi Qaydaları”nın və “Tənzimlənən sahədə tənzimləmə subyektlərinə icazələrin verilməsi və onların qeydiyyatına dair Qaydalar”ın layihələri hazırlanmışdır. “Energetika və kommunal xidmətlər sahələrində tənzimləyici haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsi və onunla əlaqədar digər qanunvericilik aktları qəbul olunduqdan sonra layihələrin “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq təsdiqi üçün tədbirlər görülməkdir.

Xarici ölkələrin enerji tənzimləyiciləri ilə əməkdaşlıq üzrə:

Macarıstanın Enerji və Kommunal Xidmətlər Sahəsində Tənzimləmə Qurumu (MEKH) ilə Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi arasında 2021-ci il 15 noyabr tarixində Əməkdaşlıq Sazişi imzalanmışdır.

Agentlik hesabat dövrü ərzində enerji tənzimlənməsi sahəsində Türkiyə, Rusiya Federasiyası, Ukrayna, Gürcüstan, Moldova, Rumıniya, Bosniya və Herseqovina və Bolqarıstan Respublikasının müvafiq qurumları ilə əməkdaşlıq etmiş, məlumat mübadiləsində iştirak etmişdir.